Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5183 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18/3 ՄԱՐՏ 1903 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 4 ԶԻԼՀԻՒՃԷ 1320 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5183

درعلیه ده غلطه غزته‌سی اداره‌خانه‌سی ﴿ آره‌وك ﴾

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻՒ, Գալաթիա, Քամանիսո փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՍՈՒԳ ԵՒ ԲԱՐԻՔ

Եալթայի մէջ, Պ. Ղուկասով եկեղեցի մը կը կառուցանէ՝ իր վաղամեռ աղջկան յիշատակին, եւ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան Որբանոցին արհեստարանը կ'ընդարձակէ՝ իր վաղամեռ Տիկնոջ յիշատակին:

Ահա օրուան երկու բարեգործական լուրերը որոնք հանրային ուշադրութիւնը իրենց վրայ կը դարձնեն՝ շատ համակրական կերպով:

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ատենապետին անձնապէս ընելիք նուիրատուութեան չափն ու պարագաները անծանօթ են տակաւին, բայց առարկան զոր կ'ընտրէ՝ շատ նպատակայարմար է: Արհեստանոցը, վերջին տարիներուս մէջ, զգալի յառաջդիմութիւն ըրաւ արդէն իր զանազան ճիւղերով՝ եւ լուսածին նայելով, հակառակ կեդրոն տեղ մը վաճառման մթերանոց մը չունենալուն՝ հաղիւ կը բաւէ եղած յանձնարարութիւններուն կատարմանը: Բաղքէն դուրս, հեռաւոր ու տմայի անկիւն մը հաստատուած այդ չենքը, ուր օրն ի բուն կ'աշխատին ընտանեկան տղաքներ՝ իրենց ապագան ապահովելու, չ'ստ նեղկիկ ու առողջապահական պայմաններու անհամապատասխան է: Ամէն անգամ, որ Համարձման տօնին առթիւ, եկեղեցականներու եւ աշխարհականներու բազմութիւն մը, Հիւանդանոցի մէջ կատարուած արարողութիւններէն ետքը Գալաթա–Չէշմէ դիմած է խմբովին, նոյնքան տխուր տպաւորութիւն մը կրած է արհեստանոցի չենքերուն վիճակէն, որոնք տարարի կը նմանին, որքան՝ ընդհակառակը՝ գոհունակ տպաւորութիւն մը կրած է տղոց յառաջդիմութիւններէն՝ ձեռարուեստի ճիւղին մէջ: Պատրիկ էֆ. ինքնաբերաբար յանձն կ'առնէ այս անպատեհութիւնը բառնալ մէկ անգամէն, վերաշինելով արհեստանոցը: Սուգի վայրկեաններու մէջ բարիքին մէջ փնտռել մխիթարութիւն, եւ մնայուն ձեւով մը յաւերժացնել վաղամեռ սիրելիի մը յիշատակը,—ազնիւ հոգիներու տրուած է: Բայց չենք ուզեր աւելի առաջ երթալ այս խորհրդածութիւններուն մէջ, դիմանալով բարերարին համեստութիւնը՝ որ չափորմիր եւ խոյս կուտայ ներբողէ: Բայց իրողութիւն մը կայ մէջտեղը: Որբանոցին վերաբերող, կենսական պէտքի մը լրացման խնամքը զոր չէինք կրնար անյիշատակ անցընել, երկողլուրով մը ծանուցանելով: Բիւ է՝ օրքան շեշտենք՝ հանրային բարեգործութեանց զանազան ձեւերն ու նպատակայարմար եղանակները, որոնք կրնան լաւ գրգիռներ ըլլալ ունեւոր բայց ժլատ դասակարգին: Այս գեղեցիկ օրինակներուն մէջեղ դերուելը թերեւս աւելի՝ աղէ քան անվերջ ձաղկումներն ու քնադատութիւնները:

Այս առթիւ, հանդիպելով պէտք է յիշել նաեւ 50 ոսկիի նուիրատուութիւնը զոր Միհրան էֆ. Սեբեան—Ծանօթ դէմք մը եւ գործնական մտքի տէր անհատ մը—ըրած է Արհեստանոցին, կոչկակարութեան ճիւղին կանոնաւորմանը ու ընդարձակմանը համար մասնաւորապէս:

Իսկ Պ. Ղուկասովի եկեղեցական նուիրատուութիւնը, որ հեռաւոր միջավայրի մը հայ գաղութին կը վերաբերի, բարոյական ոչ նուազ չնչիչ տպաւորութիւն մը կը թողու մեր ամէնուս վրայ, առանց ուղղակի հետաքրքրութիւն մը ազդելու: Պ. Ղուկասովի բարեգործութիւնը Պ. Մանթաչէֆի բարեգործութեան սահմանին մէջ կ'իյնայ,—մէկը Սալթացի Հայերը օժտելով եկեղեցիի մը կառուցմամբ, մինչ միւսը Բարիզանակ Հայերը կ'օժտէ համանման կառուցումով մը, երկուքն ալ այն խոյսոր նուիրատուութեանց կարգէն, որոնք հարիւրնապար ըուպիով կը հաշուուին եւ որոնց օրինակները հազուադէպ չեն Ռուսահայոց մէջ:

Տ. Ա.

ԻՆՉ Է ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ

(ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ)

Բ

Փրանկները.—Առնչք Հռենոսի հիւսիսային կողմերէն կամաց, կամաց, այսօրուան Պելճիքային վրայէն՝ եկեր հիւսիսային Գաղղիա մտեր էին: Փրանկներուն վրայ տիրող ընտանիքին անունն էր Մէրովինկեան, Մէրովէթ անուն իշխանէն առաջ եկած: Քլոովիկ (481–511) այս մարդուն թոռն է: Այս վերջինն կարող թագաւորը իր երկիրը մեծցնել ուզելով՝ յարձակեցաւ հռոմէական մէկ նահանգին մէջ ապրող եւ ինքնօրէն Սիակրիոս իշխանին վրայ եւ Սուասոնի մօտ 486ին յաղթեց անոր: Ապա յառաջացաւ մինչեւ Լուար գետը՝ եւ Բարիզը իրեն մայրաքաղաք ըրաւ: Հռենոսի երկու ափերուն վրայ բնակող Ալամանցիներուն (*) յաղթելէն ետքը՝ քրիստոնէութիւնը ընդունեց (496):

Քլոովիկ անկէ ետքը չարունակեց երկիրը ընդարձակել: 500ին Պուրգոնացիներուն յաղթեց: Արեւմտեան Կոթացիներուն՝ Արիոսի հետեւող ըլլալնին պատճառ ըրաւնելով անոնց դէմ ալ պատերազմեցաւ: 507ին անոնց յաղթեց եւ մինչեւ Կառոն գետը յառաջացաւ: Ասկէ յետոյ Քլոովիկ ինքնօրէն վեհապետ եղաւ, ու 511ին մեռաւ 45 տարեկան հասակին մէջ:

Փրանկները ջանացին երկիրը մեծցնել, իրենց կարգին ամէն կարգի արարք ի գործ դնելով: Քլոովիկի յաջորդները երթալով ակարացան:

Այս ժամանակները աւատաւորիւնը սկսաւ տակաւ կազմակերպուիլ: Աշխարհակալուած երկիրները իրենց մարդոց միջեւ կը բաժնուէին թագաւորներէն՝ իրրեւ աւար. այդ երկիրները կը պահէին մինչեւ իրենց մահը: Այս աւատաւորներն ալ իրենց ընդունածները կու տային գործակատարներու, որոնք այսպէսով կը պարտաւորէին անոնց սպասաւորել եւ հաւատարիմ մնալ: Սակայն գործը վերջերը այն վիճակին հասաւ որ, կարգ մը մարդիկ իրենց հողատէրերուն դերերը դարձան:

Մեծն Կարոլոս.—Փրանկներու վարիչները երթալով իրենց ուժը աւելցուցին եւ անոնցմէ մէկը, Բիբին անունով, Փրանկներուն իշխանը եղաւ: Թագաւորը միայն իր այդ անունը կը պահէր: Բիբինի զաւակը՝ Կարոլոս Մարթել (մուրճ) 732ին Սպանիայէն ասդին անցող Արաբացւոց յաղթեց: Այս Կարոլոսին ալ զաւակը, Կարճ Բիբինը (Կարճ անունը դրուած է իր հասակին կարճութեանը համար), ալ ժամանակը եկած սեպելով՝ Պապին թոյլտուութիւնովը թագաւոր պսակուեցաւ:

Պապին թոյլտուութիւնովը ըսի վերը. այս կէտը հետաքրքրական տեսակէտով կարեւորութիւն ունի: Բիբին, Պապին այս բարեկամութեանը փոխարէն, անոր տուաւ մաս մը երկիր՝ որ պապական այնչափ երկար կեանք ունեցող տէրութեան հիմը եղաւ մինչեւ 1800: Բայց վերջին ժամանակներս երեւան եկաւ թէ ասիկա պարզ պատմութիւն մըն է եւ այս բանը հաստատող պայծառնաթուղթերը բոլորն ալ չենծու են, այսինքն Բիբին առանկ բան մը չէ բրած:

Բիբինի զաւակն է Մեծն Կարոլոս (Charlemagne), որուն անունով անկէ ետքը իշխող թագաւորները Կարոլինկեան ընտանիքէ կոչուեցան: Մեծն Կարոլոս իշխեց 768–814 եւ աշխարհի ամէնէն մեծ եւ կարող վեհապետներէն մէկն եղաւ:

Կարոլոս գահը բարձրանալէն քանի մը տարի ետքը սկսաւ երկիրը ընդարձակել եւ այդ մարդով՝ կռապաշտ Սաքսոնեացիներուն դէմ պատերազմի ելաւ, որ չորս 30 տարի տեւեց (772–804): Մեծ ջանքերով՝ յաջողեցաւ անոնց յաղթել եւ զանոնք քրիստոնէութեան դարձուց: Զգենք Սաքսոնները, որոնց երկիրը Կարոլոս իրենին միացուց, եւ անցնինք այն միւս ազգերուն՝ որոնց հետ Շարլը հաներ կռուեցաւ եւ յաղթեց:

774ին ժամանակները Լանկոբարդները (Լոմպարտիոյ մէջ) այդ ժամանակուան Պապը կը նեղէին, որ Կարոլոսը օգնութեան կանչեց: Դերմանացին (*) կ'երթայ Պապին թշնամիներուն կը յաղթէ եւ անոնց երկիրն ալ իրենին կը կցէ: Այս միջոցին Սաքսոնները նորէն ոտքի ելեր էին, որուն պատճառաւ Կարոլոս սարսափեցաւ իր երկիրը վերադառնալ եւ անոնց յաղթեց:

778ին պատճառ մը գտնելով՝ այն ատեն Սպանիա բնակող Արաբացիներուն դէմ գնաց, աշխարհակալելու նպատակաւ, բայց իր արշաւանքը մեծ հետեւանք մը չունեցաւ: Ցետոյ սակայն, զանազան պատերազմներէ ետքը, Պիրենեան լեռներուն տիրեց: Հռնկէ վերադարձին՝ իր հրամանատար Ռոլանը սպաննեցին: Այս դէպքը Chanson de Rolandի նիւթը հայթայթեց ապա:

Այս միջոցներ՝ Սաքսոնեացիները նորէն ըմբոստացեր էին: 785ին Սաքսոնները, բանադատման տակ, ամէնքն ալ քրիստոնէութեան դարձան: Կամաց, կամաց միայն սկսաւ այս նոր կրօնքը արմատ բռնել անոնց մէջ. իրապէս դեռ կռապաշտ էին: Մեծ տաճարներ կը վճարէին եկեղեցիին տասանորդը: Երկիրը, սակայն, ընդհակառակը եղաւ: Ասոր ապացոյց է Heliane (Heilona—Փնտռեցի անուն ուսուցիչ բանասէր դուստրը) որ տեսակ մը Աւետարան է եւ իր դերակատարները սաքսոնական տիպարներէ կը բաղկանան: 788ին Պավերիան՝ տարի մը ետքը Աւետարանին երկիրը (Ինս եւ Ռասպ գետերուն միջեւ) իրենին կցեց: Աւարները պատերազմի միջոցին այնչափ նուազեցան որ, քիչ ժամանակէն բոլորովին անհետացան աշխարհէն: Ապա Նորմանները եւ Սլաւները հետ (երկրին արեւելեան կողմը՝

(*) Գերմանացի բառի մասին սա ծանօթութիւնները կրնանք տալ: Այսօր հայերէն դարձած այս բառը՝ հարկաւ գերմաներէն German բառը ըլլալու է: Իսկ այս բառին ծագումը՝ սպանիս կը բացատրուի: Երկրորդ դարուն վերջերը (Բ. Ա.) երբ նոր ժողովուրդ մը՝ Իտալիոյ հիւսիսի կողմէն եկաւ Հռոմայեցիները նեղել, ասոնք նորեկներուն Գերմանացի անունը տուին, որ գաղղերէն (չշփոթել Ֆրանսերէնի հետ) «Դրացի» ըսել է: German ինչպէս ըսինք, հայերէն գերմանացի ըսել է: Բայց հարկաւ ամէնքիդ ալ իմացած էք Deutsch բառը (Deutsch Levante–! inie!), այս ինչ ըսել է: Առ ալ Գերմանացի ըսել է: Տարբերութիւն: Գերմանական ցեղին պատկանող ազգերուն German կ'ըսեն. իսկ այս օրուան Գերմանիոյ սահմաններուն մէջ ապրող ժողովուրդին կամ անկէ սերած եւ հոնկէ դուրս եկածին) Deutsch կ'ըսեն (Տոյչ. ոչ թէ Տայչ կամ Տէօյ): Այսպէս, Բրուսիացին Deutsch մըն է, իսկ Հոլանտացին, Շուէտացին եւ այլն German են:

(*) Գերմանացի բառի մասին սա ծանօթութիւնները կրնանք տալ: Այսօր հայերէն դարձած այս բառը՝ հարկաւ գերմաներէն German բառը ըլլալու է: Իսկ այս բառին ծագումը՝ սպանիս կը բացատրուի: Երկրորդ դարուն վերջերը (Բ. Ա.) երբ նոր ժողովուրդ մը՝ Իտալիոյ հիւսիսի կողմէն եկաւ Հռոմայեցիները նեղել, ասոնք նորեկներուն Գերմանացի անունը տուին, որ գաղղերէն (չշփոթել Ֆրանսերէնի հետ) «Դրացի» ըսել է: German ինչպէս ըսինք, հայերէն գերմանացի ըսել է: Բայց հարկաւ ամէնքիդ ալ իմացած էք Deutsch բառը (Deutsch Levante–! inie!), այս ինչ ըսել է: Առ ալ Գերմանացի ըսել է: Տարբերութիւն: Գերմանական ցեղին պատկանող ազգերուն German կ'ըսեն. իսկ այս օրուան Գերմանիոյ սահմաններուն մէջ ապրող ժողովուրդին կամ անկէ սերած եւ հոնկէ դուրս եկածին) Deutsch կ'ըսեն (Տոյչ. ոչ թէ Տայչ կամ Տէօյ): Այսպէս, Բրուսիացին Deutsch մըն է, իսկ Հոլանտացին, Շուէտացին եւ այլն German են:

ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՆՈՒԷՐՄԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ե.

Կեանքիս մէջ ստացած եմ շատ թանկագին, շատ պատուական նուէր մը, զոր ամէն տարի Կաղանդի առաւօտ յիշելն անհուն երջանկութիւն կ'ստեղծէ ինծի: Ան է կեանքիս անմոռանալի յիշատակը: Այս կութիւնս: Դեռ քանի՞նիդ տարեկան էի երբ ստացայ զայն:

Ընդհանուր պիտի նշանուէի ժագոլին Բէյռի հետ, զոր կեանքս աւելի սիրած էի: Ժագոլին շատ դեղեցիկ, շատ դգայուն աղջիկ մըն էր: Ան ալ զիս կը սիրէր: Անկեղծ, պարզ ու անմեղ սէր մը կը տիրէր մեր միջեւ: Մեր ամէնէն մեծ փափաքն էր ամուսնանալ, ընտանեկան հաճելի բոյն մը կազմել եւ յետոյ մեր զաւակներուն հետ երջանկօրէն ապրիլ:

Այս երջանկութիւնը վայելելու համար ո՛չ մէկ անպատեհութիւն, ո՛չ մէկ վտանգ կ'երեւակայէինք: Ցառաջիկայ Կաղանդի առաւօտն, մեր հարսանիքը տեղի պիտի ունենար, ժագոլինի հօր՝ Բէյռի, Վիլիոռի դղեակին մէջ: Ասոր կը սպասէինք քաղցրիկ յոյսերով:

Այս միջոցին, յանկարծ կրեցինք աղիտաբեր հարուած մը, որ ի դերեւ հանեց մեր բոլոր յոյսերը:

Հայրս, որ բնաւ տեղեակ չէր տեղանուարական գործառնութեանց, իր բոլոր հարստութիւնը դրած էր Թուրէլի դրամատունը:

Հայրս նախընտրած էր այս դրամատունը, որ մինչեւ այն ատեն լիովին պահպանած էր իր վարկը, եւ որ ուրիշներէ աւելի տոկոս կը վճարէր: Բարի դրամատէրը դժբախտաբար առաւօտ մը ինքնասպան եղած գտնուեցաւ իր սենեակին մէջ, տարեգլուխէն քանի մը օր առաջ, եւ իր հաշիւներուն մէջ խոշոր բաց մը երեւան եկաւ:

Ահա այս աղէտին առթիւ մեր ալ հարստութիւնը փճացաւ:

Սակայն տակէ առաջ ժագոլինի հօրն ու իմ միջեւ խօսք մը փոխանակուած է, թէ՝ երբ ամուսնանայինք, երկուքս ալ համահաւասար հարստութիւն պիտի ունենայինք: Պ. Բէյռ իր աղջկան՝ արքսի դրամագիտ տալու ըլլար, հայրս ալ ինծի նոյնքան դրամ պիտի տար: Ժագոլինի հայրն անհրաժեշտ կը համարէր այս պայմանը:

Այս աղէտը մեզ պատահելուն համար՝ պարտաւորեցայ Վիլիոռի դղեակն երթալ, թէ՝ այս դժբախտ իրողութիւնն իմացնելու եւ թէ մեր խոստումը ետ առնելու համար: Ժագոլինի հայրը շատ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ ինծի:

Երբ ըսի թէ կը հրաժարինք իր աղջկան ամուսնութեան մասին կնքուած մեր տուած խոստումէն, ընաւ ծայն չհանեց, միայն ձեռքս սեղմելով բաւականացաւ, լռելեայն հասկցնելով ինծի թէ բնական էր գործին՝ այսպիսի աղետալի ելք մը ունենալը:

Ասկէ աւելի փափկանկատորէն պատասխան մը կարելի չէր տալ: Անդրեցին ինծի՝ որ մինչեւ ամսոյի առաւօտը դղեակը մնամ իբր հիւր. ես ալ չկրցի դոհացում չտալ անոնց այս խնդրանքին:

Ժագոլինէն առ յաւէտ բաժնուելէ առաջ, քանի մը օր ետ դայն տեսնելը մեծ երջանկութիւն կը համարէի:

Այս բաղձանքը կը նմանէր օրհասականի մը վերջին փափաքին:

Օ՜հ այն քանի մը օրերը՝ զոր հոն անցուցի, թէ՝ շատ դառն եւ թէ միանգամայն շատ քաղցր էին: Հէք ժագոլինի արցունքները բոլորովին կը սասանէին զիս: Երկուքս աղջիկն ա՛նչափ կը յուսահատէր, ա՛նչափ կը յուզուէր, ա՛նչափ կուլայ, որ մեր միջեւ փոխանակուած ակնարկներուն տխուր նշանակութիւնը դժբախտական մը աւելի ազդեցիկ էին:

Ամսոյն գիշերը, Պ. Բէյռ, ըստ սովորութեան, շամպանիան խմելէ յետոյ, ինծի ալ հրամցուցած էր: Մինչեւ ուշ ատեն միասին նստեցանք. պառկելու ժամանակ ըսաւ ինծի.

—Իրաքանչիւր ոք թող օրահին վարարանին առնէ դէպ իր կոյրիներն ու ննջարանը:

Վաղեմի սովորութիւն մը կը պահանջէր որ այս դղեակին մէջ, ամէն ոք, մեծ թէ փոքր, ամսոյի գիշերը սրահին մէջ թողու իր կոյրիկները, եւ յաջորդ առաւօտուն առնէ Պ. Բէյռի կողմէ անոնց մէջ դրուած նուէրները:

Այս վեհանձն ու առատաձեռն մարդը վերջին ատենին կը յարդէր այս դրութիւնը, որ Եւրոպայի մէջ սովորութեան կարգ անցած էր. ես ալ չուզեցի մասնակցիլ այս բանին, բայց երբ Պ. Բէյռ պնդեց, ստիպուեցայ համակերպիլ:

Ն

Նոյն գիշերը մինչեւ լոյս բնաւ չէի քնացած: Օ՜հ, ժագոլինէն առ յաւէտ բաժնուելու վախն ու տագնապը բոլորովին կը մահացնէին զիս:

Առտուն, թարթափուն մտքով, արդուզարդս կատարեցի վար իջայ, դղեակին բոլոր մարդիկը սրահին մէջ դտայ:

Ահնայն քաղաքավարութեամբ բարեւեցի ամէնքը ու գրկեցի բոլոր տղաքը: Ամէնքն ալ բարեբախտ եւ ուրախ էին. անոնց այս վիճակը իմ նախանձս կը շարժէր:

Պ. Բէյռ զուարթ դէմքով մը ըսաւ.

— Օ՜ն ուրեմն, առէ՛ք ձեր կոյրիկներուն մէջ գտնուած նուէրները. տեսնենք թէ ի՞նչ պիտի ելլէ ձեր բախտին:

Եւ ակամայ նայեցայ դէպի վառարանը, որուն առջեւ չկային կոյրիկներս: Պ. եւ տիկին Բէյռ սկսան ծիծաղիլ: Գնդանի ժագոլինի դէմքը կարմրած էր բոլորովին:

Կամ այն է որ ամբողջ պէտք է ուտենամ ձեզ եւ կամ բնաւ պէտք չէ տեսնեմ ձեզ: Դուք իմ տխուր, տառապանքս ու չարչարանքս էք, եւ հիմա ելեր ձեր բարեկամութիւնը կ'առաջարկէք: Եթէ չէք կրնար սիրել, թողէք որ հեռանամ ու մոռնամ ձեզ: Օ՜հ կը սիրեմ ձեզ, կը սիրեմ ձեզ:

—Կեանքի մէջ ձեզի հանդիպեցայ: Ձեմ ուզեր կորստեան մատնել ձեզ:

Ու այսպէս սիրային վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ երկուքին միջեւ. Տէշարթը բուռն խօսքերով ու բացատրութիւններով կ'արտայայտէր իր սէրը, իսկ Թէրէզ կ'ընդդիմանար՝ Տանդակագործը իր կուրծքին վրայ քաշեց մանկամարդ կինը, ուզելով իր բերանը ու հոգին դնել անոր քաղարկուած շրթունքներուն վրայ: Կամաւորին խոյս տուաւ ըսելով.

—Ոչ չեմ կրնար: Աւելին մի խնդրէք ինէ: Ձեմ կրնար ձերինը ըլլալ:

—Սիրահար մը ունիք եւ դայն կը սիրէք, ըսաւ Տէշարթը: Այն ատեն ինչո՞ւ կը խնդաք իմ վրայս:

—Բնաւ չեմ խնդար ձեր վրայ: Եթէ մէկը սիրէի այս աշխարհի վրայ, ան ալ դուք պիտի ըլայիք:

—Աւաղիկ եկայ, որովհետեւ կը զգայի թէ պարտքս էր գալ: Այդ նամակը դիտմամբ նետեցի նամակատուփին մէջ, որպէս զի ձեր զգացումները յայտնէք: Ձեր միտքը հաճելի կը թուի ինծի. ամէն ինչ ըրի յանկուցանելու համար ձեզ. պէրանք ցոյց տուի, ոչ թէ բնաւորութեանս մէջ գտնուելուն պատճառաւ, այլ հաճոյ թուելու համար ձեզի: Ներողութիւն կը խնդրեմ ձենէ. քանի որ դեռ ատենը անցած չէ, լաւ բարեկամներ մնանք իրարու:

Տէշարթը մտալ քաղցրութեամբ մը յայտնեց իր սէրը: Սկզբան հանդարտ ու հեշտալի եղած էին իր սիրային զգացումները, բայց տակաւ Թէրէզի նկատմամբ ունեցած սէրը ակամ էր ասնվել զինքը: Հիմա ալ եւս ուժ չունէր տառապելու եւ լռելու:

Մանկամարդ կինը յայտնելով հանդերձ իր զգացած համակրութիւնը Տէշարթի մտքին համար, նորէն առաջարկեց որ միշտ բարեկամ մնան: Թէրէզ յարեց.

—Վստահ եղէք իմ բարեկամութեանս վրայ ու մի չարչարէք ինքզինքիդ:

—Ոչ, ձեր բարեկամութիւնը չեմ ուզեր: Կամ այն է որ ամբողջ պէտք է ուտենամ ձեզ եւ կամ բնաւ պէտք չէ տեսնեմ ձեզ: Դուք իմ տխուր, տառապանքս ու չարչարանքս էք, եւ հիմա ելեր ձեր բարեկամութիւնը կ'առաջարկէք: Եթէ չէք կրնար սիրել, թողէք որ հեռանամ ու մոռնամ ձեզ: Օ՜հ կը սիրեմ ձեզ, կը սիրեմ ձեզ:

—Կեանքի մէջ ձեզի հանդիպեցայ: Ձեմ ուզեր կորստեան մատնել ձեզ:

Ու այսպէս սիրային վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ երկուքին միջեւ. Տէշարթը բուռն խօսքերով ու բացատրութիւններով կ'արտայայտէր իր սէրը, իսկ Թէրէզ կ'ընդդիմանար՝ Տանդակագործը իր կուրծքին վրայ քաշեց մանկամարդ կինը, ուզելով իր բերանը ու հոգին դնել անոր քաղարկուած շրթունքներուն վրայ: Կամաւորին խոյս տուաւ ըսելով.

—Ոչ չեմ կրնար: Աւելին մի խնդրէք ինէ: Ձեմ կրնար ձերինը ըլլալ:

—Սիրահար մը ունիք եւ դայն կը սիրէք, ըսաւ Տէշարթը: Այն ատեն ինչո՞ւ կը խնդաք իմ վրայս:

—Բնաւ չեմ խնդար ձեր վրայ: Եթէ մէկը սիրէի այս աշխարհի վրայ, ան ալ դուք պիտի ըլայիք:

Բայց քանդակագործը մտիկ չէր ըներ ալ եւս. սկսաւ խոյս տալ մթութեան մէջէն: Թէրէզ անոր հետապնդեցաւ ու հասաւ:

Այլայլած եւ տկար ձայնով մը ըսաւ.

—Սիկէ՛ք: Մեր կրցածը պիտի ընենք:

Տէշարթը լուռ կը մնար:

—Օ՜ն, եկէք, կրկնեց Թէրէզ:

Ու Տէշարթի թեւը բռնեց: Մանկամարդ կնոջ ձեռքին ջերմութիւնը ոգեւորեց քանդակագործը:

—Կը հաւանի՞ք, հարցուց Տէշարթը:

—Ձեմ ուզեր կորստեան մատնել ձեզ:

—Կը խոստանա՞ք...

—Այնպէս հարկ է:

Իր անձկութեան ու մտատանջութեան մէջ Թէրէզ ժպտեցաւ, խորհելով թէ Տէշարթը յաջողած էր իր խելքը ընթացքովը:

—Վաղը, կը տեսնենք զիրար, ըսաւ Տէշարթը:

—Ա՜հ, ո՛չ, վաղը, պատասխանեց մանկամարդ կինը, աչքերով չեշտով մը:

—Դուք չէք սիրեր զիս. ցաւ կը զգա՛ք ինծի խոստացած ըլլալնուդ համար:

—Ոչ, ցաւ չեմ զգար, բայց...

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (36)

ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆ

Ժ.Ա.

Ցաջորդ առտուն, երբ քունէն արթնցաւ Թէրէզ, որոշեց անմիջապէս պատասխանել Ռոպէրի նամակին: Անձրեւ կուգար եւ ինք մտիկ կ'ընէր անոր կաթիլներուն չփրոտելը թերասին վրայ: Առաջին պարբերութիւնները քիչ մը դժուարաւ շարադրեց, բայց յետոյ սկսաւ արագօրէն գրել իր հին ու նոր բարեկամներուն եւ կատարած պտոյտներուն վրայ: Նամակը վերջացուց սիրալիր խօսքերով: Ցետոյ նամակներ գրեց նաեւ հօրը, մայրին եւ Սէնիվիին դքսուհիին:

Իր գործը լմնցուցած ու վար իջած էր, նամակները ձգելու համար, երբ Տէշարթը եկաւ իր բարեկամներուն պտոյտի առաջնորդելու համար: Այդ առտու, դարձեալ Սէնթ–Մարի–Նուվէլ այցելեցին: Տէշարթը որ պահ մը առանձին կը դտնուէր Մարթէն կոմսուհիին հետ, ըսաւ.

—Դիտէ՞ք թէ կը սիրէի ձեզ:

Թէրէզ իր վճիտ աչքերը ուղղեց քանդակագործին վրայ եւ գլխով հաւանութեան նշան մը ըրաւ: Ու դնաց միանալ իր բարեկամուհիներուն, որոնք փողոցին ծայրը կը դտնուէին:

Տէշարթը բանուեցաւ ու երեք բարեկամուհիները ճաշելու դացին Ֆիորենցացի պառաւ կնոջ մը տունը, որ ջոջ մարդու մը սիրուհին եղած էր երբեմն: Այդ կինը բոլորովին առանձնացած կեանք մը կը վարէր ու կիսթառ կ'ածէր: Ֆիորենցայի բարձր դասակարգը կը յանախէր անոր տունը:

Իրենց այցելութիւնը տալէ յետոյ՝ երեք կիները սկսան թափառիլ քաղաքին հին դռիններուն մէջ, ուր հետաքրքրական բաները չէին որ կը պակսէին: Այդ միջոցին Տէշարթը նորէն երեւան եկաւ, որ ի զուր ասդին անդին փնտռած էր երեք կիները:

Երբ փողոցի մը անկիւնը կը դառնային, Թէրէզ իր առջեւ դտաւ փոչելից նամակատուփ մը, որուն մէջ ձգեց Ռոպէրի նամակը՝ զոր վրան կը կրէր: Տէշարթը տեսաւ մանկամարդ կնոջ այս շարժումը եւ չանթնար զգաց ինքզինքը. փորձեց խօսիլ, ժպտիլ, բայց Թէրէզի ձեռնոցապատ ձեռքը աչքին առջեւն էր: Քանդակագործը կը յիշէր թէ առտուն, Թէրէզ իր դրած բոլոր նամակները նախասենեակին մէջ ձգած էր, բայց ինչո՞ւ անոնց հետ չէր խառնած այս նամակը: Տէշարթը մտախոհ մնաց եւ սա գաղափարին վրայ սեւեռեց իր մտածումը թէ մանկամարդ կինը սիրահար մը ունէր: Քանդակագործին անձկալի նայուածքէն Թէրէզ հասկցաւ թէ անիկա կռահած էր գաղտնիքը. բայց քիչ մը արաառոց կը դտնէր անոր նախանձոտութիւնը:

—Ձեզի հետ խօսելիք ունիմ, ըսաւ Տէշարթը, խօսքը ուղղելով Թէրէզի: Պէտք է որ վաղը ձեզ առանձին տեսնեմ, ժամը վեցին, Լունկարնօ Աչչիաոլի մէջ:

Թէրէզ չպատասխանեց:

Երբ յաջորդ օրը ժամադրավայրին մէջ իրարու հանդիպեցան Տէշարթը ու Թէրէզ, պահ մը լուռ մնացին իրարու հանդէպ: Առաջին անգամ մանկամարդ կինը խօսեցաւ սա խմաստով.

—Աւաղիկ եկայ, որովհետեւ կը զգայի թէ պարտքս էր գալ: Այդ նամակը դիտմամբ նետեցի նամակատուփին մէջ, որպէս զի ձեր զգացումները յայտնէք: Ձեր միտքը հաճելի կը թուի ինծի. ամէն ինչ ըրի յանկուցանելու համար ձեզ. պէրանք ցոյց տուի, ոչ թէ բնաւորութեանս մէջ գտնուելուն պատճառաւ, այլ հաճոյ թուելու համար ձեզի: Ներողութիւն կը խնդրեմ ձենէ. քանի որ դեռ ատենը անցած չէ, լաւ բարեկամներ մնանք իրարու:

Տէշարթը մտալ քաղցրութեամբ մը յայտնեց իր սէրը: Սկզբան հանդարտ ու հեշտալի եղած էին իր սիրային զգացումները, բայց տակաւ Թէրէզի նկատմամբ ունեցած սէրը ակամ էր ասնվել զինքը: Հիմա ալ եւս ուժ չունէր տառապելու եւ լռելու:

Մանկամարդ կինը յայտնելով հանդերձ իր զգացած համակրութիւնը Տէշարթի մտքին համար, նորէն առաջարկեց որ միշտ բարեկամ մնան: Թէրէզ յարեց.

—Վստահ եղէք իմ բարեկամութեանս վրայ ու մի չարչարէք ինքզինքիդ:

—Ոչ, ձեր բարեկամութիւնը չեմ ուզեր: Կամ այն է որ ամբողջ պէտք է ուտենամ ձեզ եւ կամ բնաւ պէտք չէ տեսնեմ ձեզ: Դուք իմ տխուր, տառապանքս ու չարչարանքս էք, եւ հիմա ելեր ձեր բարեկամութիւնը կ'առաջարկէք: Եթէ չէք կրնար սիրել, թողէք որ հեռանամ ու մոռնամ ձեզ: Օ՜հ կը սիրեմ ձեզ, կը սիրեմ ձեզ:

—Կեանքի մէջ ձեզի հանդիպեցայ: Ձեմ ուզեր կորստեան մատնել ձեզ:

Ու այսպէս սիրային վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ երկուքին միջեւ. Տէշարթը բուռն խօսքերով ու բացատրութիւններով կ'արտայայտէր իր սէրը, իսկ Թէրէզ կ'ընդդիմանար՝ Տանդակագործը իր կուրծքին վրայ քաշեց մանկամարդ կինը, ուզելով իր բերանը ու հոգին դնել անոր քաղարկուած շրթունքներուն վրայ: Կամաւորին խոյս տուաւ ըսելով.

—Ոչ չեմ կրնար: Աւելին մի խնդրէք ինէ: Ձեմ կրնար ձերինը ըլլալ:

—Սիրահար մը ունիք եւ դայն կը սիրէք, ըսաւ Տէշարթը: Այն ատեն ինչո՞ւ կը խնդաք իմ վրայս:

—Բնաւ չեմ խնդար ձեր վրայ: Եթէ մէկը սիրէի այս աշխարհի վրայ, ան ալ դուք պիտի ըլայիք:

Բայց քանդակագործը մտիկ չէր ըներ ալ եւս. սկսաւ խոյս տալ մթութեան մէջէն: Թէրէզ անոր հետապնդեցաւ ու հասաւ:

Այլայլած եւ տկար ձայնով մը ըսաւ.

—Սիկէ՛ք: Մեր կրցածը պիտի ընենք:

Տէշարթը լուռ կը մնար:

—Օ՜ն, եկէք, կրկնեց Թէրէզ:

Ու Տէշարթի թեւը բռնեց: Մանկամարդ կնոջ ձեռքին ջերմութիւնը ոգեւորեց քանդակագործը:

—Կը հաւանի՞ք, հարցուց Տէշարթը:

—Ձեմ ուզեր կորստեան մատնել ձեզ:

—Կը խոստանա՞ք...

—Այնպէս հարկ է:

Իր անձկութեան ու մտատանջութեան մէջ Թէրէզ ժպտեցաւ, խորհելով թէ Տէշարթը յաջողած էր իր խելքը ընթացք

ծէր ու դեռ չատ տեղեր ալ այնպէս կը հաւատան, թէ՝ Արմէն ու արմաշակը կը նշանակեն ուսումն ու ուսումնականը, այդ բաղդաւորութեան չարժանացաւ Մուշը, որ ակնապիշ եւ ամենայն իրաւամբ կը սպասէր տեսնել փակուած Ներսէսեան կեդրոնական վերաբացումը։ Առաջնորդնիս Արմաշական, Ուսումն. Խորհուրդնիս ուսեալ ու լրանգէտ, հապա ո՞ւր մնացին երեւակայուած կեդրոնական արժարանը եւ միացեալ նախակրթարանները. ինչ էր այն թմբուկը՝ որ Պոլական թերթի մը մէջ արձագանգ տուաւ, թէ՝ «Չնորհիւ Տ. Խոսրով վարդապետի վարժարանները պիտի միանան կամ միացած են, կեդրոնականը ընդհուպ պիտի վերաբացուի, տնօրէնի մը փնտռտուքի հոգն է միայն մնացեր։ Կրթասէր համարուած Առաջնորդ մը, որ իր մասնագիտութիւնը չի կրնար ծախել եւ կ'անձրկի, կը հաւատա՞ք թէ, դեռ երիտասարդ, դեռ դրասեղաններու ու գրքերու յուշիկները հեռաւոր անցեալի մը մէջ չթաղող ուսանողը, կարողանայ դոհացում տալ բաղմակարօտ հանոյքի մը հոգեւոր մխիթարութեան ու հովուական ընթացիկ գործերուն։ Գործնականին ու իրական ծառայութեան մէջէ դնահատումը, եւ կը ցուցնք յայտնելու որ եռամեայ ընթացքին մէջ տնաճոյ անցքերու աւելի ականատես եղանք ու լսեցինք։ Մուշի վարժարաններու անկածութեան պատասխանատու են արդի Պատրիարքական Փոխանորդը եւ պաշտօնական մարմինները։

Բաւական գիւղեր ալ ունին իրենց եկեղեցիին կից ծաղկոցներ. ատոնցմէ տեղեկութիւն ունին Առաջնորդ եւ Ուսումնական Խորհուրդը, ի՞նչպէս կը վարեն, ի՞նչ ծրագրով, կա՛յ արդեօք գիրքերու ու յայտագիրներու մէջ միօրինակութիւն, կ'ընդունին՝ առաջնորդական եւ հերթիւ Ուսումն. Խորհուրդի անդամներու այցելութիւնները. հուսկ ուրեմն համարատուութեան ու համարառութեան փոխադարձ պարտականութիւն մը գծուած է։ Ատոնցմէ եւ ոչ մէկը դոյութիւն ունի։ Որքանոցներու մասին դրեթէս ուրիշ առթի կը թողունք, կամ լաւ եւս է ըսել վերապահութեամբ կ'անցնինք։ Հաճուելութեամբ կ'արձանագրենք Հայ–Հոմէական Մուշի Մխիթարեան վարժարանի յառաջդիմութիւնները, չնորհիւ Տնօրէն Գալուստ էֆ. Անդրէասեանի եւ մասնաւոր հոգածութեամբ Ճնոյեան Ներսէս եպիսկոպոսի. մեծ մասամբ Լուսաւորչական աշակերտներ հոն կը յաճախեն. արդարեւ ուսման մակարդակը ո՛րչափ բարձր ըլլայ, մենք միշտ յոռետես ենք Մայր Եկեղեցիի կրօնին անվթար պահպանմանի՝ հոմէական վարժարանի մը ծոցին մէջ. իսկ թէ խաբուած ըլլայինք մեր յոռետեսութեան մէջ։ Աղջկանց վարժարանը որ բարեյիշատակ Իգմիրլեանց կտակի 60 ոսկիի նպաստովը կը յարատեւէ, բաւական բարեկարգ վիճակ ունի։

Առաջնորդապատական. — Հովիւի ու նկարագրի, ուսման, չրջենք նմանութիւնները, գէթ մերձեցումները. այդ հոգեբանական վերլուծութեան մէջ կը դրնենք նպաստաւոր կամ աննպաստ պայմանները՝ լաւ մտակարարութեան չուրջը։ Տգէտ հանոյքի մը ուսեալ Առաջնորդ եւ փոխադարձաբար յամարիչտ ժողովրդեան մը սրբակրօն հովիւ մը եւ փոխադարձաբար, զուգաքաղ, անկարգ ուխտնակեաց հօտի մը՝ ճգնաղգեաց ու մաքրասիրող կղերական մը ու հակադարձաբար։

Զուխուրի Արտոնք գիւղի մէջ այսօր 14 քահանայ կան, որոնց չատերը քրէական յանցանքով ամբաստանեալ, արդի Պատրիարքական Փոխանորդի օրովը ձեռնադրուած են. նոյնպէս Մուշի Վերին Թաղի համար երեք հատ. ո՛ր մէկը թերունք։ Երիկով կանանց, կին ունեցող արանց կրկնամուսնութեան հրամանագիր կը տրուին, որոնց՝ ժողովուրդն անձամբ դատախազ կանգնելով արդէլք կը հանդիսանայ. վկայ Սուլուխի գիւղացիները։ Ահա՛ այս գայթակղելի դէպքերն են որ ժողովուրդը կ'ուռացնեն, ապա թէ ո՛չ ի՞նչ ըսելով չպիտի փարինք մեր Առաջնորդին, երբ անի կրօնաւոր ու կրթասէր է, հաւատարիմ կը գտնուի իր սուրբ ուխտին ու կոչման, նախանձայոյզ՝ իր կրօնաւորի փակերին ու սքեմին։

Խոսրով վարդապետ այցելութեան ելաւ Պուլանիզ, ամուսնական գործումներու առաջքը առնելու համար, բայց յաջող արդիւնք մը ձեռք չբերաւ։ Ու այս առթիւ «Լքեալ կանանց» խնդիր մը յարոյց, անոնց դասը պաշտպանելու համար։ Լքեալ կանանց դասը, միշտ կարկառուն խնդիր մը ընդունելով հանդերձ, կը յարենք որ ասի ալ տեսակ մը սարքուած խաղ է։

Լրագիրներու մէջ վերջերս կարդացինք որ Մուշի վարչութեան կողմէ եռանուն ցանկ մը խնդրուած է Սդգ. Պատրիարքարանէն, Առաջնորդական ընտրութիւնն կատարելու համար։

Պանդուխտներ եւ լքեալ կիներ.—Լքեալ կիներու համար գրուածները ոչ առաջինը պիտի ըլլան եւ ոչ վերջինը, երբ վերջնական տնօրինութիւն մը մեր եկեղեցական ընդհանրական Սրբազան Պետին կողմէ չդայ վերջ տալ անոր եւ ամբոխ դառնութիւններ։ Միմիայն Մուշի եւ յարակից Վիճակներուն համար չէ լքեալ կնոջ դասը. թէեւ բազմաթիւ Մշեցի պանդուխտներ կան, որոնք լքած են իրենց ամուսինները։

Մակայն ինչ որ ալ ըլլայ, անուանակոչութիւնը Մուշեցիով սկսաւ, եթէ Մշեցիին մէջ մնացեր է բանականութեան նըշոյլ մը, եթէ անոր սրտին մէջ մնացեր է առկայծեալ յուշիկ մը հօրենական օճախէն, կոչ մը ալ իմ կողմէ թո՛ղ ըլլայ, դանդաղող ծերերու, զառամեալ պատուներու սառած չունչով, գեղանի հարսներու արտասուաթուրմ աչքերու մարգարտաչար ցօղերով, սիրուհիկ մանրիկներու ֆրֆռուն ու թրթռուն լեզուով կ'աղերսեմ իրենց. ուր որ են եւ ո՛ւր ալ կը գտնուին, թող մէյմէկ մխիթարական թղթիկ գրեն իրենց կրօնակից սիրելիներուն, մէյմէկ օգնութիւն ընեն, թո՛ղ իրենց ծնողաց օրհնութիւնն առնեն, թող լիչեն ու սիրփեն իրենց հաւատարիմ կիները, որոնք 5–10–20 տարիներէ ի վեր ընդգաւառի տոհմային համեստութեամբ իրենց կը սպասեն. ասկէ աւելի ի՞նչ մեծ ցաւ Մուշեցի պանդուխտին համար, երբ իր կինը յուսահատ ու ճարահատ՝ ամուսին կը խնդրէ. ուստի կարող են երեւակայել իրենցիններուն ամենազանն ու ողորմելի կացութիւնը։

Մուշ ՆԱՐԴԻՏ

Արտաքին Լուրեր

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հայր Սերգիեն. — Ռուս նոր սուրբ մը. — Ինքնասպանութիւններ. — Մասնաւոր լուրեր. — Շաբով զնդապետը։

Բեղերսպուրկ, 26 փետր.— (Թայմզի հեռագիր).— Եկեղեցական պաշտօնական թերթերը կը հրատարակեն Ռուսիոյ Սինոդին խորհրդակցութեանց արդիւնքը, որով Սարովի վանքէն հայր Սէրաֆէն սուրբերու կարգը դասուեցաւ։ Հայր Սէրաֆէն մեռած է 1833ին եւ այն հրաշքները որոնց համար սուրբերու կարգը դասուեցաւ, եւ որոնք Սինոդին կողմէ վաւերական ճանչցուեցան, ժԹ. դարուն մէջ տեղի ունեցած են։ Կ'երեւայ թէ 1892ին մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ քննութիւն մը կատարելու այն նշաններուն եւ հրաշալի բժշկութեանց վերաբերեալ, որոնք առաջ կու գային հայր Սէրաֆէնի ուղղուած աղօթքներէն։ Ցանձնաժողովին աշխատութիւնները երեւան հանեցին ինքնասնչորս հրաշքներ՝ որոնց չատերը հաստատեցին արժանահաւատ անձեր։ Ցանձնաժողովին աշխատութիւնները բաւական յարընթաց կը յառաջանային, երբ անցեալ օգոստոս 7ին, նոյն վանականին ծննդեան տարեդարձին օրը, կայսրը առիթը ունեցաւ յիշելու Սէրաֆէնի ըրած հրաշքները եւ փափաք յայտնեց որ Սինոդը աւարտ՝ հայր Սէրաֆէնը սրբոց կարգը դասելու մասին սկսուած աշխատութիւնները։ Ատոր վրայ յանձնաժողովը սկսաւ աւելի փութկոտութեամբ գործել. անցեալ յունուար 24ին Սինոդը տեղեկագիր մը մատոյց կայսեր, եզրակացնելով որ հայր Սէրաֆէնն պէտք է ընտրեալներու դասակարգէն համարուի եւ եւ անոր մարմինը իբրեւ սուրբ մասունք նկատուելով պահուի կայսեր կողմէ նըւիրուելիք արկղի մը մէջ։ Նիքոլա կայսրը վաւերացուց այդ տեղեկագիրը, անոր քով եւ խորին յուզմամբ կարդացուած»։

—Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Սուրբ Սէրաֆէնի մասունքը հանդիսաւորապէս պիտի օծուին Սարովի վանքին մէջ 1903 յուլիս 19ին (Հ. Տ.)։ Ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը ներկայ պիտի գտնուի այդ արարողութեան։ Այդ պատճառով միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, որպէս զի տարապայման համախմբումի հետեւանքով ցաւալի արկածներ չպատահին։

Լոնտոն. — Թայմզ այս առտուան իր թիւին մէջ կը հրատարակէ Բեղերսպուրգի իր թղթակցին մէկ նամակը, որ քանի մը չահեկան մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ՝ Բրոնշթաի ոստիկանապետ Շաբով զնդապետին նկատմամբ (Տե՛ս Արեւելքի երեկուան վերջին լուրերը)։ Թղթակիցը կ'ըսէ թէ այդ գործը որով երեք չաբաթէ ի վեր կը զբաղի Բեղերսպուրգի վերաքննիչ մասնաւոր ատեանը, ամբողջ Ռուսիոյ մէջ մեծ հետաքրքրութիւն առաջ բերած է։ Գնդապետը ամբաստանուած է իբրեւ խարդախ, հանրային դրամներ գողցող, պաշտօներ վաճառող, կաշառակեր եւն.։ Ատեանին ամբողջ նիստը դրուեց միայն ամբաստանագրին ընթերցումը։ Ռուս ժողովուրդը մասնաւորապէս զարմացած է այն դժուարութեանց համար, որով ամբաստանեալը դատարանի ներկայացաւ. նաեւ թէ գնդապետին անցեալը ծանօթ ըլլալով, ինչպէս այդքան կարեւոր պաշտօն մը կը յանձնուէր անոր։ Միանգամայն զարմանք կը պատճառէր սա պարագան թէ ամբաստանեալը կը վայելէր վստահութիւնը Բացուռքով եւ Մաքարով ծովակալներուն նման երկու պաշտօնատարներու, որոնց մէկը պետական Խորհուրդին անդամ է եւ միւսն ալ Բրոնշթաի նաւահանգիստին նաւային պեսը։ Վկայութիւնները չատ հակասական էին, վասն զի չատերը չկրցան, մանաւանդ ընդհանուր դատախազին առջեւ, ապացուցանել գնդապետին դէմ իրենց բերած ամբաստանութիւնները։ Երկու ծովակալները ամբաստանեալին համար չատ նպաստաւոր վկայութիւն մը բերին, բայց դատաւորութեանց թողած տպաւորութիւնը այն է թէ Շաբով գնդապետը եղական կերպով չարաչար գործածած է իր պաշտօնը։ Դատարանը մեղաւորապէս ճանչցաւ ամբաստանեալը՝ իբրեւ խարդախ, կաշառակեր եւ այլն. ուստի դատապարտեց զայն զրկուելու իր ընտանեկան ու ընկերական կացութեան բոլոր իրաւունքներէն ու մինչեւ որ հինգ տարի, զինուորական ասիճանէն ու պատուանշանէն։ Մինչդամայն դատապարտուեցաւ զինուորական չորկատի մը մէջ երկու տարի ծառայելու՝ իբրեւ պատիժ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարաց Խորհուրդը.— Եկմական կացութիւնը.— Միջազգային խնդիրներ.— Դեղին Տեսրակ.— Եպիսկոպոսներու անուանման խնդիրը.— Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը.—Էմիլ Զոլայի մահեանդարանը։

Բարիզ, 27 փետր.— Նախարարաց Խորհուրդը, այս առտու, Էլիզէի մէջ գումարուեցաւ. Պ. Լուպէի նախագահութեամբ։ Նախագահ Պ. Լուպէ տեղեկութիւններ տուաւ Ալժէրի կատարելիք ուղեւորութեան վրայ՝ ընկերակցութեամբ նախարարապետ Պ. Բոմպի եւ հանրօգուտ չինութեանց նախարար Պ. Մարիւէժոլի։

—Նախարարաց Խորհուրդը նկատողութեան առաւ 1903ի ելմտացոյցին կացութիւնը, Երեսփ. ժողովին քուէներուն արդիւնքին վրայ։ Ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ տեղեկութիւն հաղորդեց թէ կ'աշխատի հասոյթի նոր աղբիւրներ գտնել, ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար, եւ թէ տակաւին վերջնական բան մը որոշած չէ։ Խորհուրդը ուղեց դիտնալ թէ Մերակոյսը իր յանձնաժողովին յայտնած կարծիքին համաձայն, եթէ զեղչեր ընէ Երեսփ. ժողովին քուէարկած ծախքերէն, այդ պարագային ելմտական նախարարը ի՞նչ պիտի ընէ։ Պ. Ռուվիէ պատասխանեց թէ այդ պարագային պիտի գործածէ տրամադրելի այն գումարները որոնք պիտի գոյանան հանրային պարտքի գլխավճարէն ըլլալիք զեղչէն։

—Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Տէլքասէ կարդ մը տեղեկութիւններ հաղորդեց Նախարարաց Խորհուրդին՝ միջազգային խնդիրներու վրայ, ըսելով որ ատոնց մասին նոր Դեղին Տետրակ մը պիտի հրատարակէ։ Պ. Տէլքասէ յայտարարեց թէ չինական խնդրոյն եւ միջազգային զինուորներուն Շանկայը գրաւելու մասին ալ Դեղին Տետրակ մը պիտի հրատարակէ։

—Եպիսկոպոսներու անուանման ծանօթ խնդրին համար դեռ որ եւ է բանակցութիւն չէ կատարուած Վատիկանի ու Ֆրանսայի կառավարութեան միջեւ։ Եպիսկոպոսական այն աթոռները, որ այդ վէճին չարժառիթը կը նկատուին, տակաւին թափուր կը մնան։ Նախարարապետ Պ. Բոմպ մտերս հրապարակաւ բացատրութիւններ պիտի տայ այդ մասին, վասն զի Մերակոյսին մէջ չարցանդում պիտի ըլլայ անոր՝ կրօնքներու ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն։ Պ. Բոմպ պիտի պատասխանէ թէ ի՞նչ եղանակով կ'ը մտնէ քանքորտային կիրառումը ընդհանուր կերպով եւ թէ խնդրոյ առարկայ եղած եպիսկոպոսութեանց նկատմամբ ինչ եղանակով գործարած է։

—Ալժէէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Պ. Լուպէի հետեւորդ սպաները Օրանի նահանգին մէջ պտոյտ մը կատարեր են՝ Պ. Լուպէի ուղեւորութեան մասին տեղւոյն իշխանութեանց հետ համաձայնութեամբ ծրագիր մը պատրաստելու։ [illegible] առաջին մասը սկզբունքով ընդունուած է։ Պ. Լուպէ ապրիլ 15ի չորքշաբթի օրը Ալժէ պիտի ժամանէ։ Թափորով ձմեռուան պալատը պիտի երթայ, ուր պիտի կատարուին պաշտօնական ընդունելութիւնները։ Իրիկուան՝ նախագահը հացկերոյթ մը պիտի տայ կառավարական ընկի պաշտօնատարներուն, ամառուան պալատի մէջ, ուր յետոյ տեղի պիտի ունենայ կուսակալին պարահանդէսը։ Ապրիլ 15ի հինգշաբթի օրը առտուն մեծ զօրահանդէս մը պիտի կատարուի եւ յետոյ պատուանշաններ ու չքաղաքացիներ պիտի բաշխուին զինուորներուն։ Յետոյ նախագահը զբաղոյութիւն պիտի կատարէ։ Իրիկուան նորէն սեղան պիտի տրուի ու լուսավառութիւններ պիտի կատարուին թէ՛ ցամաքի եւ թէ ծովի վրայ՝ մարտանաւերուն կողմէ։ Նոյն դիշեր Պ. Լուպէ Օրան պիտի ուղեւորի եւ քանի մը օր երկրին դանդաղ մասերը այցելելէ ետքը ապրիլ 21ին Ալժէ պիտի դառնայ։ Նախագահը կ'ուզէ որ այդ ուղեւորութիւնը աւելի ուսումնասիրական հանգամանք մը ունենայ. ուստի հրահանգ տուած է ծրագիրը այնպէս մը պատրաստել որ կարենայ շատ տեղ այցելել։ Պ. Լուպէ կ'ուզէ ամէն կողմ կատարելապէս տեղեկութիւն ստանալ Ալժէրիոյ պէտքերուն վրայ։

—Էմիլ Զոլայի մատենադարանը մարտ 9ին ծախու պիտի հանուի։ Ընդ. ամէնը 3000 հատոր գիրք կը պարունակէ։ Ատոնց մէջ կայ 1449ին դրուած ձեռագիր մը, 664 էջերէ բաղկացած։ Միւս գիրքերը բառարաններ են եւ ժամանակակից վէպեր, մանաւանդ Մոպասանի գործերուն ամբողջ հաւաքածոն։ Կայ նաեւ Պ. Վալտէք–Ռուսոյի մէկ երկասիրութիւնը՝ Ընկերային խնդիրներ որ 1900ին տպուած է։ Պ. Վալտէք–Ռուսօ վրան սա ծանօթը գրած է.—«Սա Էմիլ Զոլայի սքանչացման։» Հատորներուն մեծ մասը կը կազմեն գրականութեան, պատմութեան ու ուղեւորութիւններու վերաբերեալ գիրքեր, Էմիլ Զոլայի գործերը՝ օտար լեզուներով, հանդէսներ եւ այլն։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Լորդ Ռոզպերի.— Ֆրանսիւսիմական դաշնագրին առթիւ.—Զանազան դէպքեր.—Ուրականը։

Լանտոն, 28 փետր.— Երեսփ. Ժողովը իր երէկուան նիստին մէջ վիճաբանեցաւ բարեփոխման առաջարկի մը վրայ՝ Լոնտոն գաղթող օտարականներուն նկատմամբ։ Եօթանասուն հազար օտարականներ Անգլիա հաստատուած են 1901 տարուան մէջ, ութսունրեակ հազար՝ 1902ին։ Ամբողջ թաղեր լեցուած են Իտալացիներով, Ռուսիայէն եւ Ռումանիայէն եկած Հրեաներով, ամենքն ալ աղքատ են։ Ցոր Երանելիին պէս։ Կը խնդրուի որ օրէնք մը հաստատուի գաղթումի մասին։ Կառավարութիւնը պատասխանեց թէ արքայական յանձնաժողովի մը պաշտօն յանձնուած է ուսումնասիրել գաղթումի խնդիրը։ Յետոյ գահաճառին պատասխանը եղող ուղերձը ընդունուեցաւ։

—Լորտ Ռոզպերի, որուն վերերեւումները քաղաքական հրիզոնին վրայ, անկանոն են, երէկ, բանախօսութիւն մը արտասանեց Կլասկոյի մէջ։ Բացատրեց խնայողութեան պէտքը եւ իր զղացած խոնջէնքը՝ երկրակալական քաղաքականութենէ ու պատերազմէ։ Պախարակեց տիրապետումի ոգին, ծանծաղամտութեան սովորութիւնը եւ լեզուի անզգուշութիւնները օտար ազգերու նկատմամբ։ Պէտք է ըսել որ այս ամէնը Պ. Չէմպըրլէնի հասցէին ուղղուած էր։ Լորտ Ռոզպերի, յառաջիկայ հինգշաբթի, Լորտերու ժողովին մէջ խօսք պիտի առնէ բանակին վերակազմութեան վրայ։

—Ֆրանսիւսիմական դաշնագրին վաւերացման գործը յետաձգուելուն առթիւ, Մորնինկ Բոսք կ'ըսէ թէ Անգլիոյ կառավարութեան պարտքն է յատակորէն գծել Սիամի մէջ իր հետեւած քաղաքականութիւնը, յետոյ ամենայն անկեղծութեամբ մրանսայի ճանչցնել զայն, ոեւէ թիւրիմացութեան առաջքը առնելու համար։

—Այս պահուս Լոնտոնի լրագիրները լեցուած են զանազան դէպքերու պատմութեամբ։ Առաջ բերենք մէկ քանին։—Մանկարդ դերասանուհի մը, որ անյայտացած էրիզուայթ կղզիին մէջ, դիակը ցամաք նետուեր է ալիքներէն։ Երիտասարդ որմնադիր մը որ իր հոր կողմէ վառուած հրանիւթը մարելու կ'աշխատէր, սպանուեր է անոր պայթումէն, մինչ իր հայրը կը կորէր կնոջը կոկորդը եւ կը փորձէր ինքզինքը սպանել։ Վերջապէս Կորտոնի ամուսնական դայթակղելի դատը, որուն վրայ խօսած էինք երէկուան թուով, կը յարունակուի։ Վերջին դատավարութեան մէջ Պ. Էրիք Կորտոն ժխտեր է թէ ինք տեղեկութիւն չունէր իր կնոջ անհաւատարմութենէն։

—Ուրականը կը չարունակէ անգլիական ծովերերուն վրայ։ Ամենէն աւելի մեսսում քաղաքը, որ ամենէն ընդարձակութիւն ունի, ուրականի ուժգին փոթորկին ենթարկուած է։ Բոլոր չոգենաւները կը հասնին մեսսում կամ յապաղած։

ԴԵՐՄԱՆԻԱ

Գահաժառանգ իշխանին հրաժեշտի ողջոյնը.—Առեւտրական Միութիւնն մը.—Կրօնական յայտնութեան խնդիրը եւ Սինոդը։

Գերլին, 27 փետր.—Եբէկ, Պոնի համալսարանին հանդէսներու սրահին մէջ տեղի ունեցաւ գահաժառանգ իշխանին հրաժեշտի ողջոյն առնելու արարողութիւնը։ Հանդիսարանին տեսարէզը ճառ մը խօսեցաւ։ Գահաժառանգ իշխանը պա[illegible] յայտնեց ուսուցչական մարմնին եւ մասնաւորապէս այն դասախօսներուն՝ որոնցմէ ուսում առած է։ Յետոյ ընդհակառակութիւն յայտնեց ուսանողներուն, անոնց ցոյց տուած ընկերասիրութեան համար։

—Առեւտրական Միութիւն մը կազմուեր է Գերլինի մէջ, երկրագործական Միութեան մարմնին ձեւով։ Առեւտրական 107 ընկերութիւններ զրկած էին պատուիրակութիւններ, որոնք կը ներկայացնէին 219,000 անդամ։

—Նաքիոնալ Զայթունկի ըսածին նայելով, կրօնական յայտնութեան մասին Վիլհէլմ կայսեր կողմէ յայտնուած գաղափարները ազդեցութիւն պիտի գործեն Բրուսիոյ բողոքական Եկեղեցիին վրայ։ Քանի մը ամիսէն՝ աւետարանական ազգային Եկեղեցիին ընդհանուր Սինոդը նիստ պիտի գումարէ։ Սինոդին անհուն մեծամասնութիւն ունեցող անդամները ցարդ կ'ընդդիմանան Եկեղեցիի վարդապետութիւնները մեկնելու աղատութեան, նոյնիսկ կը մերժուի թէ քանի մը քարոզիչներ պաշտօնանկ եղեր են, Եկեղեցիին վարդապետութեանց հակառակ կարծիքներ յայտնած ըլլալուն համար։ Բրուսիոյ թագաւորը իրաւունք ունի Սինոդին երեսուն անդամները անուանել։ այս անդամ հետաքրքրութիւն կը շարժէ Վիլհէլմ կայսեր ընելիք ընտրութիւնը, վերջերս կատարած ասուտաձայնական բանախօսութեան պատճառաւ։

ՀԱՊԷՆՇԻՍՏԱՆ

Իտալացիներուն ազդեցութիւնը Հապէշիստանի մէջ.—Հեռաձայնի նոր գիծ մը։

Հռոմ, 27 փետր.— Ձիպոլի լրագիրը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Իտալացիներու անեցուն ազդեցութեան մասին՝ Մենելիքի մօտ.— «Ապա Մաթէօ կրօնաւորին կողմէ Երուսաղէմ կատարուած ուխտի միջոցին՝ դիտուեր է որ եթովպացի եկեղեցականը միշտ կ'այցելէր Եաֆայի ու Երուսաղէմի իտալական հիւպատոսներուն։ Նաեւ իր վերադարձը Ատէնի իտալական հիւպատոսին միջոցաւ իմաց տուած է։ Տակաւ գործադրուիլ կը սկսի Ուգքիալիի դաշնագրին 17րդ յօդուածը՝ որ կ'ըսէ. «Հապէշիստանի թագաւորը պիտի կրնայ իտալական կառավարութեան ներկայացուցիչները գործածել, օտար տէրութեանց հետ ունեցած յարաբերութեանց մէջ։

—Ապտիս–Ապապայի եւ Ատտիս–Ապէմի միջեւ հեռաձայնի գիծ հաստատեցաւ իտալական կառավարութեան հայթայթած չինուածանիւթերով եւ Պարարի տեղակալին անձնական վարչութեան տակ։ Այս գծին այլեւայլ կայանները յանձնուեցան իտալական պաշտօնեաներու. Ապտիս–Ապապայի իտալական դրասենեակները պիտի միացուին Թիկրէի հեռագրական գծին, որ Մասաուային ու Ամարայէն կը մեկնի։

ԼՈՒԻԶ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

«Բրքի Պէօ»ի նուագարակութիւնը. — Իշխանուհին ո՞ւր պիտի կատարէ ծննդաբերութիւնը.— Իշխանուհիին ապագայ բնակավայրը։

Բարիզ, 27 փետր. — Պրիւսէլի Բրքի պէօ լրագիրը, որ Պ. Ժիրոնի համախոհ է, Լուիզ Իշխանուհիին մատրութեանց վրայ նոր տեղեկութիւններ կը հրատարակէ.— «Թոսքանայի եւ Մէթէրլիի միջեւ փոխանակուած թղթակցութեան հետեւանքով՝ Լուիզ Իշխանուհին ապահովուեր է թէ ո՛չ մէկ տեղ հանդարտորէն ու ապահովութեամբ պիտի կատարէ իր ծնընդերութիւնը որքան իրենցներուն մօտ։ Այս պատճառաւ՝ Մէթէրլիի հիւանդանոցին իր մեկնումը մօտալուտ կը թուի։ Կը հաստատուի այն լուրը թէ Թոսքանայի մեծ դուքսը Մէթէրլի պիտի չերթայ, բայց կը յուսացուի թէ իր աղջիկը դիմաւորելու երթայ, զայն առաջնորդելու համար այն բնակավայրը, որ միաձայն հաւանութեամբ որոշուած է։ Սալցպուրկը մէկդի թողուեր է, հաւանաբար սա պատճառներով որ Իշխանուհիին վերադարձը իր ընտանիքին մէջ, չատ պաշտօնական հանդամանք պիտի ունենայ եւ Լուիզ Իշխանուհին հոն պիտի ենթարկուի էթիքէթի պահանջումներուն, որոնցմէ այնքան կը նեղուէր Տրէզդայի մէջ։ Թէեւ գաղտնի կը պահուի Իշխանուհիին ապագայ բնակավայրը, սակայն կ'ըսուի թէ ատիկա պիտի բնակի ընտանեկան ամարանոցներէն մէկը, կամ Աւստրիոյ եւ կամ Պավիէրայի մէջ։

ՊՐԷՍԹԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

Միաբանական վարժարանը.—Կղերականի մը անբարոյականութիւնը.— Քնուութիւնները.—Ժողովուրդին արտայայտութիւնները։

Պրեսթ, 26 փետր. — Տիվան անուն կղերական մը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, միաբանական վարժարանին մէջ քանի մը տղոց պատիւը բռնաբարած էր։ Հարցաքննիչ դատաւորը աշակերտներէն չատերը հարցաքննութեան ենթարկեց, որոնց յայտարարութիւններէն հասկցուեցաւ թէ ուրիշ կղերական մըն ալ մեղսակից է։ Առաջին անդամ բողոք տուող տղուն հօրը համար ըսուեցաւ որ դրամ պահանջած էր լռելու համար։ Այդ յայտնութիւնը ընող կղերականը ու տղուն հայրը դէմ առ դէմ բերուեցան։ Բայց հայրը բոլորովին մերժեց՝ ըսելով թէ կղերականները պահանջած էին իրմէ որ բողոքը ետ առնէ, սակայն ինք դրամ չէր ուզած։ Հարցաքննութիւնը երկու ժամ տեւեց։

—Ժողովուրդը խիստ գրգռուած է կղերականներուն դէմ, որոնց հաստատութիւններուն չուրջը հաւաքուած է, իր դժգոհութիւնը յայտնելու։ Զինուորական նաւահանգիստներու գործաւորներու սէնդիքային քարտուղարը՝ Պ. Մարթէն այդ մրջոցին հրապարակախօսութիւն մը կատարելով խստիւ քննադատեց կղերականը, որ ըսաւ լլկած է ժողովուրդին զաւակները զրոս ծնողքներուն անդիտակցութիւնը անոր յանձնած էր։ Դովեց Պ. Բոմպը ու անոր նախարարութիւնը եւ յարեց թէ գործաւորները վստահ են որ Պ. Բոմպի դաւիթը Պրէսթէն պիտի վանէ կղերական միաբանութիւնները՝ որոնք ժողովուրդին զաւակներուն պատիւը կը բռնաբարեն։ Պ. Մարթէնի խօսքերը բուռն ծափահարութիւններով ողջունուեցան։ Ամբոխը ժողովրդական համալսարանին առջեւ համակրական արտայայտութիւններ ըրաւ «կեցցէ՛» գոչելով։

ՆԱՒԱՍՏԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

Փոքրիկի մը հետեւանքները. — Մարդասպանութիւն մը։ — Նաւասիի մը բաղդը.

— Ժառանգուրեան խնդիր մը։

Ուաշինկթըն, 26 փետր.— Արտաքին գործոց պաշտօնարանին ներկայացուեցաւ ժառանգական դատ մը որ իւմպէրներու բոլոր հանճարեղ հնարքներէն աւելի տարօրինակ է, Քսան տարի առաջ ամերիկեան Պիլիհէր չոգենաւը ընկղմեցաւ նաւ կղզիին մօտ, որ Բարոլինեան կղզիներուն արեւմտեան ծայրը կը գտնուի, եւ ուր տակաւին մարդակիներ կը բնակին։ Նաւաղներէն Տավիտ Օ'Բրիֆ միայն կրցաւ ազատիլ։ Բնիկները զերազոյն էակի մը տեղ դրին զայն եւ մեծ յարգանքով վարուեցան։ Օ'Բրիֆ կրցած էր ընկղմած նաւէն քանի մը հրազէն, դեղ պարունակող տուփ մը եւ գործիքներու հաւաքածոյ մը ազատել։ Ատոնց գործածութիւնը սարկեցաւ մարդակիներուն, այդ ուսուցումը կատարելով կրօնական չատ խոնարհաւոր ու տպաւորիչ արարողութիւններով։ Օ'Բրիֆի ազդեցութիւնը օր օրէ աւելցաւ եւ դրացի ցեղի մը հետ կատարուած պատերազմի մը առնն նոյն հրազէնները գործածեց եւ իր բարեկամներուն հրամանատարութիւն ըրաւ, յաղթանակը ապահովելով։ Հաչտութիւնը կնքուելով ցեղապետը զայն իր նախարարապետը ըրաւ եւ յետոյ աղջիկը տուաւ կնութեան։ Ցեղապետին մահէն ետքը Օ'Բրիֆ անոր յաջորդեց եւ, իբրեւ ճշմարիտ Ամերիկացի, իր այդ կացութենէն օգտուեցաւ, կղզիին բոլոր արտաքին վաճառականութիւնը ձեռք անցընելով։ Տարին երկու անգամ Մանիլա կամ Հոնկ–Քոնկ կ'երթար ապրանքները ծախելու։ Ցիշելով նաեւ թէ օրինաւոր կին մը ունի Մ. Նահանգաց մէջ՝ երբեմն քանի մը հազար տոլար կը զրկէր անոր։ Արդ, տարի մը առաջ այդ կինը իմացաւ որ Օ'Բրիֆ Հոնկ–Քոնկ ուղեւորած առեն խնդրուած էր նաւաբեկութեան մը պատճառն նախկին, նաւաղին առաջին կինը պատանդեց վախճանելին թողած ամբողջ հարստութիւնը որ երեք միլիոն տոլար կը հաշուուի։ Նպատակով դիմեց Մ. Նահանգաց արքունական գործոց նախարարութեան եւ միջամտութիւնը խնդրեց։ Օ'Բրիֆի երկրորդ կինը որ նաեւ կղզին կը գտնուի, տիրէ ժառանգութեանը եւ ինքզինքը միակ օրինաւոր ժառանգորդը նկատելու մը տալ չուզեր։

Երկու վարժ ԳԻՇԵՆԱՐԻ պիտի կարդան մեզ «Արեւելքի»ի գրաւարապետին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Երրորդ կարգի Ճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Գեղեցիկ Դասոթոքի հանրապարանին ալեւոր հագրութեան ուսուցիչ տոքթ. Ֆիլիպ Հէնգերդրդ կարդի Մէճիտիէ Բ. դասակարգի նշանին ծի. գունդին Գ. վաչտին դրդ Գրիգոր էֆ.։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Կայս. Իրաւէի հաճայնքանի մը օրէն պիտի սկսի մէյմէկ ամսաթոշակ վճարուիլ կառաւարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

—Զինուորական հանգստեան թոշակնաւուկը, վաղը, պիտի սկսի մասամասթոշակ վճարել։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ՑԱՑՏԱՐԱՆ ԹԻՒՆԸ.— Բեղերսպուրկէն Թանգուած հեռագրի մը նայելով, կ'ըսէ գիգաք, Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը տարակեր է Նիքոլա Բ. կայսեր հետեւեալ յայտարարութիւնը.

«Ռուսիոյ կառավարութիւնը իր վանտի խաղաղասիրական զգացումներուն տածէ, որով դժգոհ պիտի մնայ խարի անդորրութիւնը ու խաղաղութիւնը վրդովելու աշխատող կարգ խռովարարներու արարքէն։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Հարաւ գաթ կ'իմանայ թէ հեղլէն կառավարութիւնը, փափաքող ըլլալով աւելի ամրապնդել օսմ. կառավարութեան հետ ունացած բարեկամական յարաբերութիւնները՝

երկիրներուն ամէն կողմը անդորրութեան ու երջանկութեան տարածումը, որով այս անդամ ալ մեծ գոհունակութեամբ կը տեսնուի թէ կայս. Իրատէի մը համաձայն գործադրուած բարւոք միջոցներու արդիւնքը կ'ըլլայ անդորրութեան ու երջանկութեան յաւելումը։ Թող նաեւ մեծապէս կը գնահատէ օսմ. կառավարութեան ձեռք առած այդ օգտակար միջոցները։»

—Գերմանիոյ կէս-պաշտօնական թերթը՝ Բոսք ալ կ'ըսէ թէ Բուլգէրիի նահանգաց մասին ձեռք առնուած միջոցները գոհացուցիչ արդիւնքներ պիտի ունենան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱԻՍՏՐԻԱ.— Նոյն Ֆրայէ Բրէսէ, կ'ըսէ Սապահ, Աւստրիոյ քաղաքականութեան վրայ խօսելուն առթիւ, կը յայտարարէ թէ նոյն տէրութիւնը ի վաղուց անտի բարւոք յարաբերութիւններ ունի օսմ. կառավարութեան հետ եւ թէ հիմա աւելի զօրաւոր հիմերու վրայ հաստատուած են այդ յարաբերութիւնները։

ԼԱՄՍՏՈՐՖԻ ԿՈՄԻՍԻՆ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսը, կ'ըսէ Մալիւմաք, Ռուսիա վերադառնալէն ետքը պաշտօնապէս եւ անուղղակի կերպով ծանուցեր է Պուլկարիոյ կառավարութեան անդամներուն թէ պուլկար կառավարութիւնը եթէ ասպատակները չնալածէ ու չնուազէ եւ եթէ այդ խռովարարներուն արարքները խստիւ չարգիլէ, այդպէս ընելու պիտի բռնադատուի, ինչ որ նպաստաւոր արդիւնք մը պիտի չունենայ պուլկար իշխանապետութեան եւ Պուլկարներուն համար։

ԿՈՂՈՒԽՈՎՍԿԻ ԿՈՄՍԻՆ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը, կ'ըսէ Մալիւմաք, անցեալ օր Վիէննայի օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէդիմ պէյի հետ տեսակցած պահուն, յայտարարեր է թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյկառավարութիւնը մեծապէս գոհ է այն բարեկարգական նոր միջոցներուն համար զորս օսմ. կառավարութիւնը կը գործադրէ Բուլգէրիի նահանգներուն մէջ եւ թէ հնորհիւ Վեհ. Սուլթանին նպաստաւոր մեծամեծ արդիւնքներ ձեռք պիտի բերուին Բուլգէրիի նահանգներուն մէջ։

ՀԻՒՍԻԷՅԻՆ ՀԻԼՄԻ ՓԱՇԱ.—Նոյն Ֆրայէ Բրէսէ մասնաւոր յօդուածով մը կը գովէ Բուլգէրիի նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի ձեռնհասութիւնը ու կարողութիւնը, յարելով որ վարչական գործերու մէջ շատ հիմնական փոփոխութիւններ ունի։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ պուլկար ասպատակներուն բոլոր թուղթերը որոնք գրաւուած են, առջի օրը ոստիկանութեան յանձնուեր են։

ԵԼՄՏԱՑՈՒՑԻ յանձնաժողովը երէկ ալ դումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ներկայ էր նաեւ Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Կ. Օպուանս։

ՇԲՈՏՐԱՑԷՆ կը գրեն թէ չարագործներուն ձերբակալումը ընդհանուր գոհունակութիւն առաջ կը բերէ։ Փետրուար 1էն մինչեւ 6, նորէն 42 գողեր ձերբակալուելով յանձնուեր են դատական պաշտօնեաներուն։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը ծանոյց Բուլգէրիի նահանգաց վերաքննիչ ատեաններու ընդհանուր դատախազներուն թէ դատական պաշտօնեաներու ընտրութիւնները պէտք է մեծ ուշադրութեամբ կատարել եւ հոգ տանիլ որ յոռի վարմունքի տէր անձեր այդ պաշտօններուն չկոչուին։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրիոյ, Ռումանիոյ ու Սերպիոյ դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անգլիոյ ու Մ. Նահանգաց դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը դացին եւ տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՄԱՀ ՀԱՍԱՆ ԲԷՅԻԴ ՓԱՇԱՅԻ.—Պետական Խորհուրդին քաղաքական ճիւղին անդամ Հասան Բէյֆիդ փաշա որ ժամանակ մը ի վեր հիանդ էր, առջի գիշերը մեռաւ իր ապարանքին մէջ՝ Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի կողմը։ Հասան Բէյֆիդ փաշա 69 տարեկան էր։ Որդին էր հեծելազօրքերու միրլիվա վախճանեալ Հաճի Իսմէթ փաշայի։ Քանիցին տարեկանին՝ կառավարութեան ծառայութեան մէջ մտնելով, ատաղձի ու ծխախոտի մաքսատան անօրէն եղաւ։ յետոյ կայս. Պալատան առաջին քարտուղարութեան եւ առաջին սենեկապետի պաշտօններն ալ վարեց։ Ապա հետզհետէ վարեց Պիղայի, Դարասիի ու Հռոդոսի կառավարչի պաշտօնները եւ Խարբերդի, Առանայի, Տիարպէքիրի, Պաղտատի, Սուրիոյ, Պէրութի ու Սէլանիկի կուսակալութիւնները։ Վերջերս ալ պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ էր։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով մարմինը Էյուպի մէջ թաղուեցաւ։

ԼԻՈՆ ԺԴ. Պապին ընտրութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ, այսօր, Սէնթ-Էսբրրի մէջ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին եւ ապա հանդիսական ողջոյն պիտի արուի՝ պապական նուիրակ մոնսէնեէոր Պոնէթիի նախագահութեամբ։

ԲԱՂԴԷՍԱՑԻՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ.—Մուսուլէն կը գրեն թէ Բաղդէսցիներու Պատրիարքը Մար-Մէսքէնթա եկեղեցիին մէջ, եպիսկոպոս ձեռնադրեր է Տ. Եսքուպը Վանայ թեմին համար, Տ. Աստայը՝ Սղերդի եւ Տ. Հէրմէզ ՀԷպրիսը՝ Պաղտատի։ Ժամանակ մը վերջը Բէրքուքի, Հալէպի, Երուսաղէմի, Պասրայի, Կ. Պոլսոյ ու Եգիպտոսի պատրիարքական փոխանորդներն ալ արքեպիսկոպոսութեան պիտի բարձրանան։ Քաղդէացիներուն Պատրիարքը, ձեռնադրութեան արարողութեանց պահուն քարոզ խօսելով, յորդոր կարդացեր է ժողովուրդին՝ միշտ հաւատարիմ մնալ կայս. Գահուն եւ կայս. կառավարութեան։ Պատրիարքը բարեմտութիւններ բրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։

ԱՆԱՏՈԼԻի երկաթուղիին շրջ. չարթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հաշուով եղած է Հայտար Փաշա-Իզմիրլիի գիծ (578 քիլոմէթր) 8,302 ֆր. նախորդ տարիէն 4,388 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 3,814։ Իսկիշէհր-Փոնէայի գիծ (445 քիլոմէթր) 5,182 ֆր. նախորդ տարիէն 2431 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1393։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ամերիկեան հիւպատոսը երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԱՔԻՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՑ նոր կուսակալ Հիւսէյին էֆ. իր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ԹԻՀԻՐԱՆԻ օսմ. դեսպան Շէմսէտտին պէյ չորս ամսուան արձակուրդ ստացած ըլլալով, Կ. Պոլիս կուգայ։

ՄԱՀԱՏՈՒՑԱԿ.—Փետրուար 10էն 17 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 322, որոնց 2ը՝ կեղծամկէ, 2ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ ծաղկախտէ, 6ը՝ թիֆոյէ եւ 62ը չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանր. Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մըտնել փափաքողներուն թէ վարժարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ 1903 (1319) մարտ 22ին (Ապրիլ 4)։ Ընդունելութիւնները հետեւեալ պայմաններով տեղի պիտի ունենան։

Վարժարան մտնել ուզողները պէտք է առ նուազն 18 տարեկան ըլլան. բացառութիւն չըլլար։ Ընտրելիները հետեւեալ նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի անցընեն։ 1. Թուաբանութիւն. 2. Երկրին մէջ խօսուած մէկ լեզուն գրել գիտնալ։

Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով տեղի պիտի ունենան։ Շերամաբուծական վարժարանը ընդունելիքաչակերտներուն թիւը միայն 30 հոգի նշանակուած ըլլալով, այդ 30 աշակերտները պիտի ընտրուին քննութեանց մէջ ընտրելիներու չանելիք թիւերուն կարգին համաձայն։ Հետեւաբար վարժարան մտնել փափաքողները նշանակուած թուականէն առաջ պէտք է իրենց խնդրագիրները ուղղեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին, եւ բացման օրը ներկայանան, իրենց ծննդեան վկայագրով եւ բարի վարքի վկայականով մը։ Բ. տարեշրջանի աշակերտներուն ալ կը ծանուցուի թէ պէտք է վարժարանը գտնուին երկուշաբթի օրը, 24/6 ապրիլ 1903 (1319). իրենց դասերը պիտի վերսկսին մրեւոյն օրը, ճիշդ ժամը 6ին (Ը. Թ)։

* * *

ԱԶԴ.— 1903 մարտ ամսուան, այն է ոգելից ըմպելիներու ուրբանի առաջին մասնավաճառի պայմանժամը մօտենալուն հետեւանօք, Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պոլսոյ եւ արուարձաններու մէջ ոգելից ըմպելիներու վաճառումովզբաղողներուն թէ՝ կանոնագրին 12րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, պէտք է ներկայ փետրուար ամսոյ մէջ-ցին ներկայանան ոգելից ըմպելիներու Պոլսոյ Տեսչութեան, որ կը գտնուի Ջկնարանի նոր շէնքին վերի յարկը, ստանալու համար իրենց արտօնագիրը, համաձայն նոյն կանոնագրին 10րդ յօդուածին։ Անոնք որ մինչեւ մարտ 1 վերոյիշեալ Տեսչութեան չեն ներկայանար, օրինական պատիժի պիտի ենթարկուին։ 7—10

3/16 փետր. 1903

* * *

Շերամաբուծական հակողներու ընտրութեան համար, անցեալ հոկտ. 28ին (Ը. Ե.) երկրագործական նախարարութեան պաշտօնական մէջ բացուած մրցումին մէջ 12 պսակաւորներ ընդունուած էին։ Արդ, Օսմ. Հանր. Պարտքի Ընդհ. տնօրէնութիւնը անդուլական դանելով այս թիւը, կը ծանուցանէ չանագրդուողներուն թէ՝ շերամի հունտերու պատրաստութեան եւ վաճառման մասին գոյութիւն ունեցող եւ կայս. Իրատէով վաւերացուած 1318 մայիս 12ի կանոնագրին Ա. յօդուածին երրորդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, Կ. Պոլսոյ մէջ նոր մրցում մը պիտի բացուի, որուն պիտի կրնան մասնակցիլ մասնագէտ գործակալներ, որոնք, քննութենէ ետքը, գաւառներու մէջ շերամաբուծութեան հոկող պիտի անուանուին, եւ պիտի զբաղին նաեւ մասնաւորապէս քննիչի գործ դնելով շերամի հունտերու պատրաստութեան եւ շերամ հասցուցումն վրայ։

Վերոյիշեալ մասնագէտ-գործակալները, որոնց թիւը պէտքէն կախում պիտի ունենայ, պիտի սահան 600 ղր.ի ամսաթոշակ մը, ինչպէս նաեւ իրենց տեղափոխութեան ծախքերը։ Ընտրելիները պարտին ի ձեռին ունենալ Օսմ. Կայսրութեան երկրագործական վարժարաններէն մէկուն եւ կամ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին կողմէ տրուած վկայական մը, եւ պէտք է քննութիւններ տան ընդհանրապէս հունտերու պատրաստութեան եւ շերամներու բուծման տեսական եւ գործնական եղանակներուն, ինչպէս նաեւ թթամատներ հասցնելու եւ թթենիներու ենթարկուած հիւանդութեանց վերաբերեալ խնդիրներու մասին։ Մրցումի մասնակցողներէն անոնք որ գոհացուցիչ քննութենէ մը ետքը ընդունուին, պարտաւոր պիտի ըլլան կասարելու բոլոր վերոյիշեալ պայմանները՝ ուր որ զրկուին։ Փափաքողները պէտք է իրենց խնդրագիրը իրենց ունեցած վկայականին հետ՝ ուղղեն Հանր. Պարտքի Վարչութեան ընդհ. տնօրէնութեան, Կ. Պոլիս, ուր պարտին գտնուիլ, 1903 փետր. 15/28ին, երբ տեղի պիտի ունենան քննութիւնները։

3/1 փետր. 1903 4—6

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ... ԹԱՏՐՈՆ

Այս անդամ Բարիզէն կը հասնի դայթակղական լուր մը որ կը գերազանցէ իր բոլոր նախորդները,—նոյնիսկ «մանուկներու չահագործումի»։

Անդիրը կը դառնայ կրօնական երեւոյթի մը չուրջը որ տրուեր է...թատերական մը վրայ, նպատակ ունենալով հայ եկեղեցական արարողութիւնները ու չարականները ներկայացնել ու լսելի ընել տալ Ֆրանսացիներուն,—իբր թէ արեւելքի աղդերը իրենք ալ եթէ հետաքրքրուէին ներոպացւոց եկեղեցական արարողութիւններուն վրայ դաղափար կազմել՝ փոխադարձաբար թատրոնի վրայ տեսնել ուզէին զանոնք, փոխանակ լատինական որ եւ է եկեղեցի մը երթալու։ Եթէ Բարիզի ժողովուրդին մէջ այդքան հետաքրքիրներ կան մտնէն դիտնալու թէ ինչ է Հայ. Եկեղեցի ըսուածը, մեր մտաւոր դուռը բաց էր անոնց առջեւ, եւ կամ կրնային ժամանակ մը ալ սպասել՝ մինչեւ որ աւարտի Պ. Մանթայոգիի ծախքով կառուցուելիք հոյակապ եկեղեցն։

Բայց, ճշմարտութիւնը ըսելու համար, այս անպատշաճ արարքին պտտասխանատուութիւնը ֆրանսացի ժողովուրդին չի վերաբերիր, վասն զի լսածնուս նայելով՝ Բարիզցի հանդիսականները ձգեր դուրս ելեր են թատերասրահէն, վասն զի բան մը չէին հասկար լսկան եղանակներէն, որոնք կ'երգուէին իրենց խորթ ու այլափոխուած կերպով։ Նոյնպէս ձգեր հեռացեր են հայ հանդիսականները,—վասն զի հայ հանդիսականներ ալ կան եղեր, եւ հո՛ս է գործին զարմանալի կողմը—տեսնելով մեր Պատարագի Ս. խորհուրդը բեմի վրայ ձեւացուած ու եկեղեցական երգեցողութիւնները Ֆրանսայի երդչուհիներու կողմէ երգուած։

«Ակամատես» մը, որ կը հաղորդէ մեզի այս անհաւատալի տեղեկութիւնները, զայրոյթի արդար զգացումով մը, մանրամասնութեանց մէջէ չի մտներ իմացնելու համար թէ ո՞վ կամ որո՞նք էին այս ներկայացման արտառոց դիւրը ընողներն ու գործադրողները, որոնց վրայ կը ծանրանայ բարոյական պատասխանատուութիւնը։ Անշուշտ Բարիզցի անգործ ձեռնարկուներ ըլլալու են, որոնք իրենց վարձած պղտիկ մէկ թատերասրահը թափուր չի ձգելու ուրիշ հնար չեն գտեր՝ բայց եթէ Արեւելքի հին ժողովուրդի մը եկեղեցական արարողութիւնները ներկայացնել տալ հոն։

Այդ առաջին երեկոյթի կիսուն՝ հայ թէ օտարազգի սակաւաթիւ հանդիսականներուն զայրոյթով ու տաղտուկով հեռանալէն կը հետեւի թէ Պարնըմին «քար հանելու» չափ ճարպիկ թատերապետը խայտառակ ձախողուած մը կրեր է, որուն արժանի էր ամէն կերպով։ Նոյն իսկ եթէ այս ելքին յանգած չըլլար այս «եկեղեցական ներկայացում»ը, յաւակնութիւն չպիտի ունենայինք կարծելու որ մեր այս լրագրական դիտողութիւնը պիտի զօրէր հեռուէն, աղդել ձեռնարկուին վրայ՝ ետ կեցնելու համար զինքը իր ողջմիտ խորհուրդը դործադրելէ. բայց իրրեւ հայ թերթ մեզի պարտականութիւն կը սեպենք իրողութիւնը հրապարակել, մեր կրած տխուր տպաւորութեամբը որուն տարակոյս չունինք թէ մասնակից պիտի ըլլայ ամէն հայ ընթերցող։

Մնաց որ, եթէ երբեք հնարաւոր ըլլար անոր առաջքը կանխաւ առնել, այդ հոգը կը պատկանէր Բարիզի հոգեւոր հովուին, Հոգաբարձութեան ու հայ երեւելիներուն։

Կը սիրենք յուսալ թէ անոնք ալ իրենց պարտքը սեպած են իրենց՝ փոքձել, բայց չեն յաջողած։

Երուսաղէմէն կը գրեն թէ Դատաւորաց կիրակիին, Կիւլիկիոյ Կաթողիկոս Տ. Սահակ Սրբազան հանդիսաւոր Պատարագ մատուցանելէ վերջ՝ պիտի մեկնի իր Աթոռը։ Երուսաղէմի մէջ այդ կիրակիի պատարագը վերապահուած է միայն Երուսաղէմի Պատրիարքին, բայց ի պատիւ Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոսին, Պատարագի այս կարգը ընծայուած է Ն. Սրբազնութեան, ի խնդրոյ Միաբանութեան։

—Երէկ առաւօտ Մայր եկեղեցիի քահանայից դասը, Թադ. Խորհուրդը, Աղքատախնամի անդամք, Դպրաց դասը եւ շրջակայ թաղերու քարոզիչներ, Երուսաղէմատուն երթալով, ըստ սովորութեան Մեծ Պահքի առթիւ շնորհաւորեցին Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Դէսպոտ եպիսկ. Երէցեանը։

—Մայր եկեղեցիի փոխ-Աւագերէց Տ. Միքայէլ քահանայ Աչճեան, ընդունած չէ իրեն յանձնուած աւագերիցութեան պաշտօնը, ուստի քահանայական դասը յատուկ նիստ մը կազմելով հարկ եղածը պիտի տնօրինէ։

—Գուսդարուի Աղքատախնամի լիսիկներէն Տոքթ. Շիրինեանի ծանօթ դատին պատճառաւ, անօրէն ժողովի կողմէն որոշուեցաւ որ բնաւ անոր աղքատ հիւանդ չղրկուի մինչեւ ցնոր անօրինութիւն։

—Մայր եկեղեցիի մաղթանքատաց Տ. Եղրաս Ծ. Վրդ. Սաչեան, խնդրագիր մը տուաւ, որպէս զի փոքրիկ ամսական մը կապուի եւ կամ եթէ չորուի՝ ուրիշ պաշտօն մը յանձնուի։

—Ս. Պատրիարքը, այսօր, Պատրիարքարանի մէջ դիւանական գրիչով կ'աշխատի։

— Տ. Կարապետ Ծ. վարդապետ Տ. Կարապետեան երէկ աւտրիական չոգենաւով մեկնեցաւ դէպ ի Երուսաղէմ, միաբանութեան կողմէ հրաւիրուած ըլլալով։ Այս առթիւ չարաթ օրը հրաժեշտի այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին, Տ. Բարթուղիմէոս եւ Տ. Մեսրոպ եւ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսներուն։

—Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ընկերակցութեամբ Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեանի՝ երէկ, միջօրէին եկաք, Բ. Դուռը երթալով, տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ֆէրիտ փաշայի հետ։ Ցետոյ, Ատլիէի պաշտօնատունը երթալով տեսակցեցաւ Դատական Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

—Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմրիւկճեան՝ Կիլիկիացի եկեղեցական ու աշխարհական հրաւիրակներուն հետ Երուսաղէմ ժամանելով, արժանավայել կերպով ընդունուեր է թէ՛ Ս. Պատրիարքին ու Միաբանութեան եւ թէ Ս. Կաթողիկոսին կողմէ։

—Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Հայերը խնդրագիր մը զրկած են Պատրիարքարան, յայտնելով թէ այլեւս չեն կրնար հանդուրժել տեղւոյն Ցոյն կղերին իրենց ընած նախատինքներուն։ Ուստի վերջին անգամ ըլլալով կը թախանձեն որ քահանայ մը զրկուի իրենց հոգեւոր պէտքերուն համար, խոստանալով անոր ընակարանի վարձքը եւ ամսական ալ 300 ղրշ. վճարել։

—Բերկրութեամբ կը կարդանք այս առաւօտեան թուրք թերթերուն մէջ, թէ կայս. բարեհաճ Իրատէ մը հրամայած է որ, Վսեմ. Դարբիէլ էֆ. Նորատունկեանի որդին՝ Տրան պէյ՝ պաշտօնի կոչուի Արտաքին գործոց Նախարարութեան դիւանները մէկուն մէկը։

—Անցեալ կիրակի, Աղքատանդրիոյ Ս. Պօղոս Պետրոս Եկեղեցիին մէջ կարդացուեր է Պարիրքարական կոնդակ մը որ կը հրաւիրէ տեղւոյն հայ համայնքը՝ հրաժարիլ կուսակրական վէճերէ որոնք տեղի կ'ունենան եկեղեցիին ու դպրոցին չուրջը, եւ անոնց բարեզարդմանը ու յառաջդիմութեանը աշխատիլ համերաշխաբար։ Առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկ. որ ներկայ գտնուած էր Պատր. Կոնդակի ընթերցման, զայն չրջանակի մը մէջ առնել տալով՝ եկեղեցիին պարտէզը կախել տուեր է, որպէս զի բացակայ ժողովուրդն ալ կարդայ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ այրի տիկին Իսկուհի Ս. Մախոխեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս՝ այրի Տիկին Տիրուհի Դ. Մըսըրեան։

(Հոգաբարձութիւն)

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հաճութեամբ կը ծանուցանենք Լեւոն էֆ. Կէլկէլեանի (սեղանաւոր ի Սոֆիա) նշանախօսութիւնը Օր. Ճիվա Ռօսոլաթօի հետ, դուստր Ռօսոլաթօ պէյի՝ իրաւագէտ խորհրդական Կայս. անձնական դանձուն եւ Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեանց։ Այս նշանախօսութեամբ բարեկամ խնամութիւն մը կը հաստատուի մեր հին ազնուական ընտանիքներէն մէկուն չառաւիղին եւ մայրաքաղաքիս եւրոպական նշանաւոր մէկ ընտանիքին միջեւ։

Մեր շնորհաւորութիւնները երկու կողմին։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Բերայի Աղքատախնամը ներկայիս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ արդուկի ծանօթ վարպետ Յարութիւն էֆէնտի Դաթբրճեան արդուկի եւ լուացքի գործարան մը բացած է ի Բերա, Թագալիմ փողոց, թիւ–19։ Սոյն վարպետը իր խնամեալ աշխատութեամբ, մաքրութեամբ եւ չափաւոր գիներով իրեն դիմողները գոհացնելու առաջադրութեամբ զատ, Աղքատախնամիս չահաբաժին մը նուիրելու ինքնայօրդոր եւ գովելի յանձնառութիւնն եւս ունեցած է։

Ուստի, Աղքատախնամս հրաւէր կը կարդայ բարեսէր ազգայնոց քաջալերել զինքը իր ձեռնարկին մէջ, որով միանգամայն սատարած պիտի ըլլան Աղքատախնամիս նուիրական գործին։

Ի դիմաց Աղքատախնամի

Վ. Աեենադարի Աեենապե

ՏՈՔԹ. Տ. ԲԱՌԱՄԱՆ ՏՈՔԹ. Տ. ԱՆՁԻՄԵԱՆ

10—15

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցայիին հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լուացքոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՀՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ԻՍՄԱԻԼԻԱ, 2 մարտ.— Փետրուար 21էն 28 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւերուն թիւն է 86 եւ դոյացած հասոյթը՝ 2,460,000 ֆր.։

ԲԷՅՐԹ.—Ցիրանց Եսէֆ կայսրը հոս ժամանեց, բաւական ատեն կենալու։

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը եւ եղբայրը՝ Էթել իշխանը երէկ իրիկուն Սրտեւելք ուղեւորեցան։ Կայսրը ու կայսրուհին անոնց ընկերացան մինչեւ երկաթուղիի կայարանը։

ՄԻԼԱՆ.— Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը եւ եղբայրը՝ Էթել իշխանը հոս ժամանեցին անպաշտօն կերպով։ Վաղը Պրինտիզի պիտի ուղեւորին։

ՏՈՒԼՄ.—Մանրի մէջ ահուելի փոթորիկ մը կը տիրէ։ Այդ քաղաքին նաւահանդիսաը եւ հիւսիսային ծովեղերքը դանուած փոդոցները չատ վնասուեցան։ Մարդու քանի մը արկածներ կան։ Նաւահանդիսաի տեսուչին բնակարանը, լոյսի գրասենեակը եւ երկաթի դործարան մը քչուեցան ու տարուեցան ալիքներէն։ Վերոյիշեալ տեսուչը ու երկաթադործ մը խեղդուեցան։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՈՆ.—Մ. Նանանգաց Մեբակոյսը մարտ 5ին հրաւիրուած է՝ քուէարկելու Բանտամայի ջրանցքին վերաբերեալ դաշնադրութիւնը եւ Բուպայի կղզիին հետ փոխադարձութեան դաշնադրութիւնը։

ՐԻՑՊՈՒՐԿ.—Արեւմտեան Բէնսիլվանիոյ մէջ մեծամեծ վնասներ պատահած են՝ ողողումներու հետեւանքով։ Այդ պատճառով յիսունչրկեց գործարաններ փակուած են եւ երեսունչրսի հազար գործաւորներ անդործ կը մնան։

ԲԱՐԻԶ.—Քաղաքապետութեան ընտրութիւններէն ի վեր որոնք նպատաւոր են աղդայնական կուսակցութեան, նախագահ Պ. Լուպէ, առաջին անդամ ըլլալով, ներկայ գտնուեցաւ քաղաքա դեսուութեան պաշտօնարանին պարահանդէսին՝ քանի մը նախարարներու հետ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 2 մարտ.— Երեսփ. ժողովը տակաւին կը շարունակէ երկմտական օրէնքին վիճաբանութիւնները, առանց միջադէպի։

—Ֆրանսայի արեւմտեան ծովեղերքին վրայ խիստ սաստիկ փոթորիկ մը ծագած է։ Յարաբային եւ ընդծովեայ հեռագրաթելերը վնասուած են։

ՀՌՈՄ.— Լէոն ԺԳ. Պապը երկու օր հանգիստ առած ըլլալով, հիմա կատարելապէս առողջ է։ Վաթսուն հազար ուխտաւորներ, 45 կարտինալներ, 200 եպիսկոպոսներ եւ եօթը իշխաններ ու իշխանուհիներ հոս ժամանեցին, ներկայ գտնուելու յոբելեանին առթիւ վաղը կատարուելիք մեծ հանդէսներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ. ժողովը 45ի դէմ 248 ձայնով ջնջեց ընտրութիւնը Լինչ երեսփոխանին որ մահուան դատապարտուած է իբրեւ մարդասպան։ Երեսփ. ժողովը արտօնեց ընտրողներու գումարումը։

ԲԱՐԻԶ. — Անգլիացիներուն դժուարութիւնները կ'աւելնան Սոմալիներու երկրին մէջ։

—Բարաքասէն կը հեռագրեն թէ վէնեզուէլայի ըմբոստները դրաւեր են Բարբուանէ քաղաքը եւ տարի տուեր են։ Բաղաքին գերմանացի ընակիչները կը խնդրեն որ մարտական մը զրկուի։

ՊԷՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը ներկայ պիտի գտնուի այն համաժողովին որ սեպտեմբերին պիտի գումարուի Տրէզդայի մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Մարս

Անգլիական Քոնսոլիտ	93	25
Օսմանեան Դանի սէրի Բ.	69	50
» » » Դ. բաց.	29	63
» » » Դ. գոց.	29	43
Օսմանեան Պանքա	13	87
Ռուսական 1890	—	—
Հեղկնական 5 %	43	50
» Մանրաթել	44	50
Գուլիստական 1888	92	50
Էժիպտէն իւնիֆիք	107	50
Տօմինիա	105	—
Թրանսվալ	5	62
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	37 1/2

ԲԱՐԻԶ, 2 Մարս

Ֆրանս. Դանի 3 %		99	80
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց.	Ղրշ.	30 —
	գոց.	»	29 77
» » » Բ.		»	— —
» » » Գ.		»	21 95
Օսմ. Պայս. Պանքա		Ֆր.	662 —
Օսմանիէ		»	— —
Բուսվէլի երկաթուղի		»	126 —
Օսմ. Մարսատուն		»	475 —
Օսմ Ռէժի		»	270 —
Բրիսիհիթ Թիրք 4 %		»	— —
Քէտի Լիոնէ		»	1129 —
Իտալական Դանի		»	109 40
Ոսպանիական արտաքին		»	91 27
Թրանսվալ		»	143 50
Զէք Լոնտոնի վրայ		»	25 160
Դրամ գտնչ		»	— —

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Մարս

Քոնսոլ. Լոնտոնի վրայ		Ֆր.	240 20
Բուսվէլի երկաթուղի		»	117 70
Օսմ. Ռէժի		»	344 —

ՊԵՐԼԻՆԷԼ, 2 Մարս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		29	55
Բուսվէլի երկաթուղի		123	50

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Զալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէկեանի փոդոց Իզզէթ Փաշա Թանի կիր, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մեծարանոցներուն մէջ կը դտնուին անդլիական գորգեր, տոքումա եւ թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սղոցներ, քորնիշներ, գեղեցիկ մուշամպներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարդոյ հասարակութեան չատ դիւրաճաշակի պայմաններով,

ԱՄԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄՈՒՆԴՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԴԻՆ

ԷՆ ԱՌԱՋ ՍԱ ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՀՈՎԱՆՈՅՍՎԱՃԱՌ

ՍԹԷՓԱՆ ՀԱՅԿԱՆՑ

Քանի մը հարիւր կամ հազար դրուշ ծախսելով կը գնէք կամ չնչել կու տաք դդեստ, շապկի, գէս եւ դլխարկ վայելելու եւ վայելցնելու համար։ Ադէկ։ Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ասանց ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան չէնքը-ցնորիքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով չնուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը դնեցէք Դալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Մինրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՒՆԻՕՆ Ապահովագրական Ընկերութեան Տնօրէնութիւնը յառաջիկայ 1/14 մարտէն սկսեալ իր գրասենեակները պիտի փոխ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Զալաֆիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Առալիա, Ատանա, Այասն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էմիրզէ, Էսկիշիր, Պաղատ, Պէյրութ, Պրուսա, Փասթէմունի, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Մերսինի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Մելանիկ, Սամսուն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրները կը գեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու դիմաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չեքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրարնոներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կըտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, ռակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիասիոնով եւ ազատ տէրողութիւնով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ ամիսպէս յանձնելու պայմանաւ կը դնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակախաղութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ սը Բարիի, Բուսմէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակախաղութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Պերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ. Բուսմէլի երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրուտները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պղտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տօսիէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխառութիւնն ալ հեղհեղէ կ'աւելնայ։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՕՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿՆԱՆՔԻ
ԱԿԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հաստատուած՝ հիմնեալ 1845ին
1902 Յունուար 1ին Եղաւիրատոմագրքի՝ Ֆր. 1,506,000,000.
1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխառութիւններ՝ Ֆր. 34,000,000
ԼԱ ՆԻԻ-ԵՕՐՔ 600,000ին ունի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալներուն վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՕՐՔԻ տնտեսական բոլոր մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութիւնէ կը յանձնուած բոլոր գործերն ունի անոնց մէջ և չտեսուր պարտաւորութիւնն է յանձնուած օրէն սկսելով անվնասելի է ըլլայ զրաղմամբ։ Ճամբորդութեան, մասնաւոր տեսակներուն և տարեկան ապահովագրութեան և մի շարք պարագաներ սահմանեն։ Տնտեսական բոլոր գործերուն 3 տարի ապահովագրեալ յետոյ, առանց յետաձգելու ապահովագրեալներ հայտնի առնելու։ Այս խառնուածքներուն գումարները դատ դատ նշանակուած են բոլորին մէջ։ 30 օր պայմանաժամի եղբայրներու վճարումն և համար տարեկան։ Վճարուածներ դարձնելն մինչեւ 5 տարի վերջին չարտուներ։ տարեկան հարկերու, յետաձգեալ ապահովագրեալներ 5 առ 100 տոկոսով Բանկերի վճարելով։ մինչ տարեկան ընելի յետոյ եղաւանց կուտան չկայ։ Ապահովագրութիւնն երկարաձգումը բոլորին մէջ և անկախ ժամանակի միայն մը նոր, առանց որ օրէնք ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մեռնի ապահովագրեալ գումարը կը կատարուի ամբողջապէս առանց կորստի առանց անվճար մնացած ապահովագրեալներ։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՕՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ տարեկան մէջ քարդ գումարած պարտականներէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար գրել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ջ. ՈՒ. ՀՈՒԻԳՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՖՈՆԹ ԳԱԼԱԹԱ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս. Հուսիթալ խան
Վերջնատ փողոց։ Վէրթալիս խան
Գալաթիա

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԿԸ ՏՊՈՒԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԻՆ, ՀԱՅԵՐԻՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵՒ ՖՈՒՆԱՐԷՆ

ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ

ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ, ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐՆԵՐ, ՆԱՄԱԿԱԳԼԽՈՒՆԵՐ, ԱՅՑԱՔԱՐՏԵՐ, ՔԱՐԹ-ԱՏՐԷՍՆԵՐ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ԵՆ

ԱՄԷՆ ՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ
ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է ՏՊԱՐԱՆԸ
ԳԻՇՄՈՂԸ ԴԺԳՈՂ ՉԷ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՐ

ՌՈՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻԱՅԻ ՆԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեզերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկրաշարժի ու շրջեանի մէջ։ ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սահմանով խորհրդակցելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Եր լիստ ութեան գումար	12,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին եւ տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր ճեճիչ Ա. ՀԻՒՐՍԻԶ — Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՖԻԼ ՐԷԲԷՆ

Ընդ բաց մանրամասնութեանց համար դիմել Զալաթիա, քարափն վրայ, Եէնի ճամբան գործակալութեան դրասենեակը։ 524

ԼԻՈՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտամի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հաստատեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագրին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիարդ »

ԿԵՆՑԱՂ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հաստատեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագրին	17	» »

Աբեւելքի համար մասնաւոր ուսումնասիրութիւն։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ոչ մի ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարեկան տարի ամիսական վճարում, որով միջոցի ապահովագրողը ՁԵՐՄ են այն վնասներէն և յուսախարութիւններէն, որոնց կենսաթոշակին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՕՈՒԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութիւնց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան գրասենեակ՝ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՒ ՑԱՅԵՐԱՆ, ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնը Թիւն
Կ. Գոնթ, Կալաթա, Բանասպուրան Խան, Օսմ. Պանքային դիմաց։

Գործակատարներ՝ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներ մէջ։

ԲԱՔ ՏԸ ՆԱՖԷ ՏԷԼԱՆԿՐԷՆԻԷ

PATE DE NAFÉ
DELANGRENIER

Շատ ախորժելի շաքարատ մըն է ընդդէմ կուրծքի հիւանդութեանց։ Բարիզի ֆաքիւլթէին ու հիւանդանոցներուն 40է աւելի բ'իլկներուն կողմէ հաստատուած է իբր շատ ազդեցիկ դեղ մը ընդդէմ ՀԱԶԻ, ՕՕՏԱՑԱՒԻ ու ՊՐՈՆՇԻՏԻ։

Տելանկրէնիէ մարքան պահանջել։

Կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։
20—30

ԱՆՈՒՅԱՀՈՏ ԶԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու, սակաւ կաղմ ունեցողներու, արեան ապականութեան եւ մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը դանեցնեն զայն գործածողները, որոնք կամ դարշանքով կը խմեն եւ կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական կաճառէն ստացեալ ՐՈՒԻԹՈԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒԻԹՈԼԻ ԶԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին։ Խիստ անուշ համ ունի եւ անոնուիր, եղեւնի ու մանիշակի հոտ կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒԻԹՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ԶԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միւսներուն ժամանակ ազդեցիկ եւ փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի լիզուածքներու, հարբուխի, կուրծքի տկարութեան եւ մինչեւ իսկ կնոջ առաջին առնել թոքախտին։ Ամէն ճաշէ առաջ մէկմէկ դդալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պահէնէ գաբու Ֆիւլիւքեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէզիլի Լինոս եւ Պոնթիքիանոսի դեղի մթերանոցները եւ ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։
796 — 38—52

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ

ՇՈՒԵՆԱՐԻ ԴՈՒՆԱՐԱՆ, ՍՊԵՆԻԱ
Ա. Ֆ. ՕՐԷՍՏԷՕԶԼԻՈՒ, Գ. ԼԻՆԱՐՏՕ
ՍԻ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս իտալիկ կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ ստուած է այս կիրը, ծոյլ եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ իտալիկ կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը իտալիկ չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալամաթ-Եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Ֆէօսթէլու Խալալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Ֆէրէսթէշիլեր, թիւ 394, Գալաթիւղ քարափին վրայ, Եանի Մէրքիւլի քով, Սամսոն՝ Սնամոսոլու Եղբարք։ 47—105

ՉԿԱՐԴԱՑԱՔ ՄԻ�simՈՒՆՔ

Աչքերը, ականջները, ցիները, սկուտերը և մազերու կորստեան քիչ ատեն, մասերը որոնց քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն ու մարմնոյ ուժոյութիւնը պակասելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելու կ'օգնէ։ Այս ՖՕՍՖՕՐԸ որ թարկագրի է մարդիկին կազմուածքին համար. չատ անգամ կը բերէնայ հիւանդութեանց պատճառով եւ ու անոնք որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեսնելու տկարութեանց կենդ Բաղեանի։ Արմենը կը տկարանայ, ցիներ կը թաւնան. ծանկերը կը կարգանի ուժգոյ մարմնոյն և գլխաւորապէս ուղեղին մէջ յայտնութիւն կը գտնայ. սիրտը կը արտիվ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանդստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած ֆոսֆորը կրկին տալու մի մոցնելու և զայն զօրացնելու համար, թժիշկներ հոր հնարք մը կը խորհէին. այս տարի Բարիզի առողջապահարան թեսեարէանները Պիլեոն՝ Օ վՕ ԼԻՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՈՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ուժը կատարելապէս կը մոցնէ տրեան մէջ։ Ցիներ տակորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղի ու մարմինը յոգնեցուցած են, տկարութիւնը որ գլխնէ պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ուժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ վՕ ԼԻՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՈՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վՕ լէցիթին Պիլեոնը որ ամենէն աղդու դեղն է չքաղաքներուն, բեղուեցուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Ազգայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօբա

ԿԵՆԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վերջնալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461,390,3 ֆրանք

Այս Ընկերութիւնը կենանքի վրայ կապահովագրել ամէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մը հրաման պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և ոչ շահաբերուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի բացատրութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Պարնաբէն խան, Ընկերութեան մասին դիմել, Օսմ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
ՈՐԴԻՒ ԴԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԲԱՆԻ

747 — 70—104

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ԶԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Այն գրասենեակը կը գտնուի ամէն տեսակ արժեթուղթեր իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամենաէն 20 դրամէն մինչեւ 100 դրամ որոշեալ դուռների մէջ։

Դրամատունը առանց քաղաքի վիճակախաղութեանց թիւերը նայելու կարողանալու գտնելու համար, ամէն տեսակ դիւրութիւնն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առանձին վճարումը բնեն, իրենց մուրհակի մը տարբերութեամբ ստանալ և գրանցուած։ Մակէ չատ արժեթուղթերն միւս տարի առաջ ի ծանոյցագիր մը ալ կը տրուի, և գնողը նոյն տարեն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու ունենալով, չանցնիր ամբողջապէս։

Ամէն դէպ ի յայտնի թէ ամէն ողջամտութեամբ կրնայ արժեթուղթ տեր ըլլալ, և յայտնի է որ ամենաէն 20 դրամ է վճարումը մեծ գնողութիւնն մը չուլալով և ամէն մարդու դիւրանալ չելի բան մը։ Ամէն կանոնաւոր թիւն ունի որ մը չահեցնալ։ և եթէ երբեք դրամի մը մասնաբաժնի ունենալ, յանձնիկներն արժեթուղթի տեր ելլալ։ որ իրեն համար չանհարմար մը։

ՊԱԼԿԱՆ

ՌՈՒՍԱՅԻՆ ՀԵԱՂ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կենանքի վրայ և խառնուածքով ապահովագրեալներ, նիկի գրեալներ, որոց ոչ դրամագլուխ ի այլ կարգագրութիւններով, կոփուած սակերով եւ նպաստաւոր պայմաններով, ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութիւնն կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ոչ է ապահովութիւն չըներ ապահովագրեալին ամենանպաստաւորն, մանաւանդ, ամէն կարգ ճամբորդներու գրաստային, նիկ եւ ուանց քանակ տարուներու ալ գործարան։ Նմանապէս ոչ է սակի յանձնում չի պահանջեր։ Ապահովագրեալները չեն մասնակցիր եղեալ։ Ապահովագրեալներ կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Նիկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագրին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փոյթալէ ու քաղաքէ դուրս, կարգագրեցնելու և ապրանքներ, ու նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վճարելու, շրջանառելու ճանապարհ ունի ամենաէն ոչ ինչ ալ ուրիշներն։

1896ի չահաբաժինն է հարիւրին 18 ուրէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան գրասենեակներն են Բրէյտի Լիոնէ կ. Գոնթ, ԱՆԳԼՕ-ԱՒՍՏՐԻԱՆ ԳՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՖՈՒԼԿՈՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ, ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԱՆ։

Զալաթիա, Մերքիւրեանի փողոց, Ջէնիա խան թիւ 4։

Գրասենեաց համար պատասխանատուութեամբ գործակալներ կը փնտրուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒԵՆԱՐԻՔ

Ընդարձակ Հրդ. Կ. Գալաթա եւ Օսմանիա

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գօմ	1497	Կօգռ	1011	Մալմ	724	Ռօզարիո	186
Ալէքթ	3607	Գոնկ	2906	Կրօտոն	1695	Մարէնկո	2273	Սարֆօ	1113
Անմէլս	1341	Գրաս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիոսզօ	2271	Տիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միրաստս	3557	Միլիս	1193
Պասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաու	3720	Միլս	1037	Սէբրս	1200
Պորտինս	1264	Տուրս	2383	Հորաղիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասաս	1328
Պրամս	1076	Տրաքս	1713	Հուսկալը	595	Մուրիլս	2419	Ռ. Ուիլսն	1546
Պրիմս	841	Տինամս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Պրիֆալ	4431	Էարս	2464	Իտահս	3540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյոս	1671	Էլտորատս	1520	Գիլնս	1080	Օնէարիս	4036	Թորքիտս	487
Դալիրաս	1337	Էրազս	1841	Գիլէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վարցս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօլմս	1700	Թօլս	510	Զօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիարիս	2229	Վօլթուրնս	2396
Միսէցս	1831	Ֆրանսիսքս	4532	Լէգանդս	2272	Բինալտս	1663	Եէտս	1850
Դիս	2697	Գարիլէս	3060	Լիմօրնս	1643	Բօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլբրատս	4235	Ֆիդանս	1243	Լորէնցս	3191	Բամէս	1789		

Հարաւիս չոգեկառք, նաւ ապահ Քրոֆիթ, ընդհանուր վճարքով Հարիւրին հինգ հազար է։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՔ ԷՆՐԻՔՍՕՆ
Թիւ 23—24։ Բիւլիւք Միւէթ խան, Գալաթիա
877

ԲՐՈՔԷՐՕՐ Գ. ԲՐԱՏԵԱՆ
Դաներ աւանմաբոյժ Բարիզի
Ամբ. ... Գալ. 41 10
Ամբ. ... 490

COMP. RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՇԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւաքուան երեւեկութիւններ
Գ. 18/3 Սատեա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 19/4 Իզմիր, Իրիէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր Սայիտ, Եանֆա, Գէրուզ, Թարապուլուս-Շամ.
Դ. 19/4 Զուրկաղ, Հառնա, Օտեսա ժամ 3ին յետ միջօրէի.
Ե. 20/5 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պոթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Ե. 20/5 Սուվասաքոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 21/6 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 22/7 Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Էֆես, Թարապուլուս-Շամ, Գէրուզ, Եանֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Ստանար առ Գալաթիայի Հարիւր 243 Գ.-ին Բանկերի 75 Ֆր.-ին Ստանալ Լոնտոն գնելու Թ. Հանէ Բանկերի
516 Թ. ԲԷՔՈՒԼ

ՖԲԼԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ՏՆՏ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող օրեր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիկտորիան	10500	Կրամբա	3800
Մանչեսեան	10300	Եէնիքրիզի	3500
Գիլսրիան	10500	Արմենիան	3000
Լանքասդրիան	9000	Այնէրիան	3800
Ֆիլատելֆիա 9000 Արտպոան 3500
Գոլամպիան 8000 Աթէնիան 2500
Ձորճիան 8000 Անտալուզիան 2500
Գասկոնիան 8000 Նիլգաշիրն 2500
Ֆրանսիան 8000 Լէսպրան 2000
Յայէրիան 3700 Մինոս 900
Վալենտիան 3700 Զորոս 800
Ֆլամինիան 3700 Լիսպան 80
Ֆասիան 3500

Աստանդեան տարեցի կը խոստանայ ... Գալաթիայի ... Կամ Զալաթիայի ... Հարիւրը ... 94 ժամ ...
Ա. Նոր տեղեկութեանց համար գրել՝ ԷՏՈՒԱՐ ԼԻՍԹՈՆԻՆ
Զալաթիա, Քարաքիւլի վրա
600 Մ. Բարեկամ Լիսթ Սենթ

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Սեր ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվերբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քանատոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրա	3229
Լամբանիա	12950	Բաւիա	2945
Մուլթանիա	8845	Թրանիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Ծամանիա	2858
Սէրմիա	7393	Ալէրոս	2181
Ուրանի	7269	Նէրվասէրկ	161

Շերպուրկ չոգեկառք, նաւատեր Քէրմանիա ընդհանուր վճարքով Լիվերբուլ հոս կը ... մարտ 1/14ին։
Գիմել ... ՋՈԼԻ ԵՒ ՍԻԿԻՐ
Joly et Seagor
Մէյնանէթ խան, թիւ 6, 7, 8 Գալաթա Քարաքիւլ փողոց։ 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի, Ֆրանսի Միջերկրականի եւ Սեւ Մովի միջեւ բանող օրեր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամէրգ	3000	Թիաս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպրը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէթինա	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւէտա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուէթրոյ խան
ՃԷՅՄԱ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 — 81 Ճէյմ Սաքթ Լիմիթոյ։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ